

Moje življenje

IV

februji in sicer meseca septembra 1913
prišel je predsednik okrajne sodnice v
Ljubljano, dosedanji sodnik Ludvik Perko
vizitiral sodnico. Našel je vse v popolnem
redu. Najpomembnejši bil je prijazen in
spoznal sem, da je moj nastop v javnosti
pravilen, kajti omenil je: "Vidim
ju nacionalni napor in ljubeznivi
vztrajanje".

Lo izjavo bil sem jako zadovoljen,
videl sem, da sem pridobil na zaupanju
v o tem oziru, kar se tiče moje narod-
nosti in to mi more pri moji prošnji
za mesto okrajnega sodnika biti v
dobro.

Nihče pa ne sme misliti, da bi bil
jaz postal mladež kot Slovence. Javno po-
vem, da sem čutil isto ljubezen do svoje-
ga milega naroda kakor nekdanj kot mladež
druče v inostrani letih, isto ljubezen, ki
mi je nihče ne bo vzela in mi je tudi
ne more. V tem mislu sem vedno
deloval, a svoje v krogu, ki je postalo
dopustno. Bilo mi je vedno pri sreči,
koristiti narodu, mi olajšati vsak
posel in mi ne delati jezikevno no-
bene težave.

Na tem oziru slojnim vedno na stališču,
da je uradnik za stranko in da ima ta
pravico zahtevati, da se jo razume in
da tudi ona razume, kar se ji pove.
To ni je bilo vedno načelo, in ga bom tudi
spolnoval, seve, Kjer vidim, da ni edino
ta potreba voditelj; ampak favorizem
tam postopam tako, kakor se ima pos-
topati in zavrnit bi vse take postupe.

Podarjam pa voljo, da mogoče
kdo poprejših, mene ne bo smatral kot
uradnika politika, da delam to vse,
o kolikor se skinja z davnimi pred-
pisi, za vse pa bi me nihče ne dobil,
sodi si potem od katere koli strani.

Uradnik mora imeti čest pravice
vse v sebi, on mora biti za vse, in
vse pravice, on mora biti nad
strankami, kajti le tedaj je mogoče,
da uradnik uspešno deluje in da
zadobi zaupanje vseh strank.

Zopredvno se mi je od strani
nekaterih kakor se spoznal oziroma
po drugih vedel, baje zameno, da
ne zahajam v družbo izrajito ra-
dikalno-narodnega mišljenja.

Saj tega nisem nikdar doživljal.
Uradnik se ne sme podati edino na
svo stvan, ker so najlažje naved-
nosti zastopane; in tudi skem,
da z drugimi kivi, nič ne doseže,
svojemu namodu lahko vsak ko-
nistki z minimalnim delovanjem, ki
se oglašajo v postavitni dolov-
bari. Uradnika-kivija pa nič
ne mara in kaj takega nikdar no-
čem biti, ker sem si napravil svojih
oblastim napravil težko stališče,
pri ljudeh pa zgubi zaupanje.

Steu mislim sem svoje stališče
kot uradnik dosegel opazil in pri
sem tudi ostane.

Imeniti je uroam zaradi popolnosti
spremembe v davčnem uradu. Kakor
sem že povedal, idel je mesca no-
vembra 1909 katkolon francu krajem
kot davčnim upravitelj v Gorici grad,
na katerega mesto je prišel katko-
lonfoo vodlak, Slovence, a tik in
človek brez vsake daljne inicijative, ka-
keremu je bilo edino veselje, da ga nihče
ni motil in da je imel svoje gotove
dohodke. Kako tudi ni bilo mogoče

ga spraviti do tega, da bi deloval pri
proskeni družini. Pritel je prihajal
pod pantofole svoje žene, ki se je dela-
la keruko, če tudi je bila mati Slove-
na.

Sicer pa moram reči, da je prapričan
Slovenec in bo to tudi ostal.

Meseca aprila 1910 šel je davčni upra-
vitelj Anton Gregar v pokoj. Na njegovo
mesto prišel je duhovnik Ryziencki,
dovra iz Trzince v sloo. gor. Njegov
stičil je tam zdavnaj, rodom
Poljak. A sin je postal tudi nemiku-
lan in v tem smislu je tudi delo-
val.

Ryziencki je mož brez pokrobnega
duševnega obzora, kakor se mi zdi,
imel je samo 4 nižje razrede. Nje-
govo naplavit je bilo, sedeti v kavi
pozno o noč, pitiju kaditi. Če
če so je vsi šli, ostal je on čes:
"Triukna noh sus."

Na urad mu ni bilo dosti, vidim
ga vsak dan šele pol ure pozneje
capljati v urad. A zato je temu bolj
bil zagrižen Nemec, kateremu je bilo
edino slovenski jezik kolikor mogče

izpustiti iz uroda.

Moje zavedbo življenje taklo je mirno. Dne 15/7 1940 prišla je moja sestra Mica K. meni, da bi bila služavka o susedini. Ko se mi je narodil sin, bila je sva uje-
gosa postunja.

Spričetka mojega zabava sem se zabaval pričet h klubovim učenom, a sem mi bilo posebne zabave in se je le kvantalo in kadilo, zakar nisem kapel nikdar zanimanja, ostajal sem na-
vadu le doma.

Moje razvedrilo doma bila je radje-
reja. Te sem se posvetil v praskih urah
popolnoma in pri tem pozabil na vse
situacije v urodu.

Moje največje veselje pa je bil
moj prijatelj, ki smo ga klicali oži.
Kerko se je nazvijal, da je soue moja
žena obnačala svo skrb le ujemu,
je nazivmeouo, kaj z ujemu bilo je
zvezano vse, ali sveta ali obur.

Kako svetem sem bil, ko je praskrat
zajeclal: ata, mama. Lepi glas, ki gre
človeku do srca.

Razvijal se je vedno bolj in bolj,
in začel kvantljati in je tudi hoditi.

Ku so je dobil prve hlacé, s katerimi
me je prišel dne 26/7 1913 obiskat s urad,
bil je že cel fantek.

Misel na njega mi je delala vedno
veselje in čim sem osled uradnih poslov
prišel vrnoljen domu, en sam pogled
o njega sivi obraz, razknil mi je
vse sitne misli.

Ku česa sedela skupaj in je on
knavljal in sem mu moral praviti
o lepih pticah, o veverici, za je Ku in
osem drugim, tako so bili so srečni.
Ki, Ki jih nikdar ne pozabim.

Maže miš fantek dobro sree, vedno
miš, ne razježen, prička speci vedno
gladi in kuče na dvojni kuči,
pa jih nikdar ne gnu. Najraje pa
gleda o kučice, posebno take s psolo.
Sam, poleg tega je mu največje
veselje goveda.

Pa tudi smešen je. Naučil se je
otena v obok jeziki; noko jutro
moli: Grob vub kupu Anglöst Brot.
nekaj časa premišljeva nato
kito pristavi: in v Gungauif.
Maži stud na kuču in na

jakko uodl.

Ku kako naxe ni se razpija in jaz po-
zabim, če ga pogledam, maksikaj, kar
mi teži srce. Kako ga pa toliko ljubim,
saj če bi ga ne bilo, tudi moje življenje
ne bi bilo nič.

Kako sem preстал stvarne muke, ko
ga je pričetkom l. 1914 prišla davica. Luce
se mi je pričelo bolesti in strahu, da ga
zgubim. A blaginjega oboke - zdravnik
rekel bi: Dr. Kuba Dr. Kuba - poslal
je specialista iz Gradača po noči in
zavračje je napolnilo narobe in
fantemu je hitro odleglo. Bil je rošen
in angelj smrti je vel mnogo.

Sele po vsej pretrani nevarnostim
občutil, v kakem položaju je bilo vse.
Kako upam, da mi Bog ne bo poslal oči
take muke, ampak da mi skusa to,
ka kak me vse celo moje življenje.
K. upogovim življenjem ostane kar-
monija, brez upega je življenje pušča
posejana z osatou.

Dopust, ki sem ga dobil vsako leto,
ponabil sem ga kure na Koroško.

Nastanil sem se pri svoji sestrični
Mavriki Klammig v Platzgasse št. 5. in
od tam delal izlete. Leta 1910 bil sem
svoji prijatelju Dr. Krišaj na jezerskem
in oblegel koli vrh.

Leta 1911 sem potoval čez francoske
na Frumost in čez Höngl, - Badgastein
v Celovec nazaj, nato še skozi Gesäuse
nazaj na Gradec in domov.

Leta 1912 obiskal sem Gonico in Sveto
Gorco in obiščeval Kranje na Krapi.

Leta 1913 obiskal sem svojo ženo
Maria - Zell s ot Kappfemberga ven in nato
se peljal po električni železnici na
St. Pölten in nato ob Dunaji čez am-
stetten - Hieflau, seljkal in ljubilo.

Te vožnje nikdar ne pozabim,
posebno od Maria Zell do St. Pölten
je nekaj divnega, saj mi se letenja
daleč primerjati ne da.

Med letom sem se vozil tu in
tam v Gradec, kjer sem se o krogu
svojih starih znancev zabaval in
razvednil in si prebral vse sitne
nuke.

Kaŕti živoljenje je v št. senaraku postalo
silno dolgočasno, brez vsake zabave, brez
vsakega duha.

Kedele ni puqnike posabil sem
s svojerno za ržete v okolico, kajnapri
v št. juč, kjer sam v gostoljubni knjižni
krajec našla vedno zabavo, in drugo
obstoječo iz domačih dveh gospodov
Pepike in Minike, učiteljska, med
njimi vedno veslega Gunga (Jurija
Keleznik).

Ked tednom pa sem bil doma
ni večer čital. Eudli sem v tem čam
spisal v liter de dva pollistka, med
sem tudi: kaj je Barigelec v turško-laški
vojski doživljal.

Taj humor me ni zapustil, in upam
da me tudi ne bo.

Tako sem imel popolno ma
nirno živoljenje, bil sem z vsaki
prijeten, a v jasnosti se ni sem
dosti pokazal. Na slovenske veselice
sem zahajal, plačal tudi, če so po-
bitali za narodne namene, a dalje

nisem imel z nobenim kakke stike, ker
simahtal sem to pot, ki sem jo vbral, kot
edino pravilno, ker kot uvidim nisem
mogel drugače.

Kako se nisem nič zmenil, če so zabar-
ljali čez me, da tičin vedno doma
in da tudi z Verici prijazno občujem
ni se udeležim celo pogreba, če kak
kužan mi je.

Mislil sem si vedno, kolpe je miš,
kakou sva ostala in prijateljstvo je,
če greš po kuğu in te gledajo ljudje
s prijaznim pogledom.

Ku dobro je bilo tako.

Logočič bo še kolo prasał: kaj pa je
tjuba nekla?

Karadi popolnosti bodi omenjeno
tudi to.

Kakke tui tedne po moji poroki se-
šel sem se z njo v Armiševi gostilni, ko
je je vprašal z nadučiteljem Bogrinec
ni gospo od konference iz Manibora.
Segla sva si v roke, ona mi gosnila
nič, v dužbi pravil sem le o svojem
živitovovajskem potovanju, ki sem

ga napuoval sam.

Potem se nisva videla do 18/3 1911.
Tedaj sem imel Komisijo v Bruselce,
držala se je hladno napram meni, in
gospodila nisva dosti.

Kar se je pa je, da sem kot spornišod-
nik nato večkrat imel komi Komisije
in bila je prilikla, da sem večkrat z
njo govoril. Videti je bila ista, vedno
vesela, željna zabave.

A tekem tega časa spoznal sem, ker
nisem gledal več z očmi nekdanj zaljubljenega,
da me je varal nekdanji prijatelj.
Humljenje ljube bilo je: Durožiti se z mo-
žem, ki mora biti bogat, če tudi je star,
da bi mogla pri tem živati ose udob-
nosti, se nakajati v najkrošju, neoli
cele čete čestilcev tako „dolce far niente“,
in pri tem imeti močja le za to, da
bi mogla pred tem plačtem pustko na-
stopati in živati ose, kar bi ji prilikla
mudila. A pravi pomen zakona bil bi
posttravška stvar, dele - neprizetna
zadeva, ki le moti živanje radostij.
Je so mi donele od nekdanj besede in
katere je še tudi pozneje izgovorila,

da je ljubila mene kot prvega in da tudi
uobeneha ne tako.

Nekdaj sem ji slepo verjel, a pozneje
sem učihtnat slival, da to ne more bitires,
a če sem ji to povedal, zuala je tako
kvasno dokazati, da je ose izmišljeno,
da sem bil prepričan, da je tako; če tudi
ni je po pokosti moralo biti ose evo,
Kaj dela sedaj.

A varal sem se; po naključju pri-
šel sem do tega, da sem vedel, da so
njene besede nevesnične.

Ku tako sem vsled teh opazovanj
prišel do spoznanja, da bi bil uesničen,
ako bi stopil z ljubo v zakon, kakor
je ona upala.

Prišel sem do tega, da ne mladost,
ne lepota ni to, kar je za zakon kre-
ba, ampak sree, ki ljubi vneto, globo-
ko čuteče, ki gleda le na svoje soo-
jega noja in na rodbinsko, ki se
temu poklicu zausdi tega posveti,
ki vidi v tem ta ideal, ki je celi
tej instituciji gozdo podlucica,

in ki ljubi tako neselbično, da postavi svojo osebo v ozadje, samo da sreča; le tam je dala podlaga za vzorno zakonsko življenje.

Tu tako me je popolnoma minila vsa sentimentalnost, spoznal sem, da bi bilo vse to le za en čas, a ostal bi-ker. Tu umrlo je s men vse, ker sem spoznal, da bi bil varan.

Tu vse mi je bilo minilo, po tej skušnji zdel se mi je jakou temu bolj idejalen; saj vedel sem, da imam ženo, ki me ne gubi zaradi tega, ker imam lep poklic, ampak iz neselbičnosti o ljubezni, ki je čista, prista vsake nize lastnosti.

Ideal sta mi moja žena in moj fantek in poklic, za te živim, za te delujem.

To je ista spoznanja, dolgo je tveba, da se to skušajo napraviti, dasti je nevarnosti, dasti skušnjav, a temu lepši je uspeh, čega človek po vseh bojih doseže. Tu potem minilo plana banka življenja.

Mimulo je vse, pozabljeni so časi, ko smo
na visokem hribu stoječi peli pesem:

Tam kjer luna, mezdica
Mi za goro gre,

Tam je moje dekle

Po hribih sije solničice,

V dolini je pa senčica

Tam kjer luna, mezdica

Mi za goro gre,

Tam je moje sree.

Mimuli so časi, ko sem s svojimi prijateljem
Dr. Kušej obiskal Sv. Gorko in
svoji prepovedali;

Barka zaplavala

Dekle zajokala

Sklenila ne žne je roke

Ku točila je solnce

Močila črne je oči

Ker golaj fantiča zgubi

Ku ko smo zjutraj ozeli slovo, zapeli
svojo še enkrat:

Barka odplavala

Dekle zajokala,

odrin, odrin od kraja peč

Ne bova se vidla več.

Ku poslala sva se, solnce je okrobla

še gorlo sijalo, po govoricah odmevali so
slojino - in zopet veselo udarci klo-
potca nam napajoč, da je puščakovati
obilne tegake.

Dzela sva se nazaj in cerkviča sv.
Antona se je v nepopisno lepi belini
svetila kakor v slovo.

Tu tako čisto sem smatral dušo
ljube, ki je bila po svojemu obnašanju
taka, da si nisem mogel drugače
misliti ni ne bi mogel kaj slabega
misliti.

A varan sem bil, varan je tudi za
čas, ko sem mislil, da je njeno srce bilo
samo zame. Tu presvana je tisto, kar v zame
zaupanje; in zame je bilo zdravilo; zdravi-
lo v tem ožju, da pozneje nikdar ne bom
objaloval, da nisem ljube poročil.

Tu čisto sem nekodaj pel:

Oj ljub sv. Antónu

kak si lušten patron,

tako mojemu danes s polnega sreča
reči:

Oj ljub sv. Antónu

Moje vse le fantóm.

Tu zdaj sem vesel, v mojem srcu
je praznina, ker eveti najlepša svetloba-
nika sreča.

Kauignil sem že, da je zekasnik Del. Kragher tudi pisatelj. Pisal je več stvari, ki so mi pravo ugajale, posebno: Rimška procesija, ki popisuje razmere o priliki romanja k Sv. Trojici.

Šlišal sem tudi tu in tam, da se pri prvotni večji romanu, katerega glavni junak bo rojak Stupica, ki je s svojim spreminjanjem svojega mišljenja in s svojim nastopom dal zadovoljno gradivo.

Tu ta roman je leta 1914 pod imenom Kontrolole Skrobak tudi zagledal beli "slan".

O dobnosti in pomenu tega romana se je dosti pisalo. Razumel pa je ta roman le tisti, ki je vse to doživel. Po mojem mnenju ta roman nič ni drugega kakor namočene gosnice naznih klepetufj obojega spola.

Moje temperament in moji dogodjaji so bili Kragherju v maksikatrem oginu povod, da je to porabil za svoj roman in to na način, da bi lahko osak vse stikal. Pri tem je še var sikač pridjal, da je čitatelj še to verjel. Ljudstvo tega kraja je Kupigo

klasztu čitalo, pravega pomenu, ki so ga
seve kritiki našli, ljudstvo ni spoznalo,
pač pa se je čez nas vse H. Levantske Slo-
vence izvestilo zabavalo, kajti našli so
hitro, kdo je ta ali sni.

Ku tako mojemu reči, da je pisatelj
nam Slovencem v tukajšnjem kraju
silno škodoval na ugledu, zanetil
je mnogo sovražstva, s opega smotna,
ki si ga je on predstavljal, pa ni do-
segel.

Dr. Krajček invel je še predzgodost
da se je prišel k meni posloviti, ko je
odhajal iz Sv. Trojice na novo mesto
v Spiljaco. Obrazil sem mu hude
ni s tem sem mu dal priimenu
odgovor zato, kar je mene ni mojo
ženo žalil.

Nanašajoč se na tukajšne razmere,
moram te se omeniti, da je izšel po
tem nomamu v Kraji v podlistku
članek kot kritika o kontrolovanju Ho-
lar, kjer napada posebno Milico, kar
je črba ni to na ta način, da je vsak
vedel, kdo je to. Resej jaz, misleč, da
je grodo nabscevanje, kjer piše o razuz-
danem življenju tiste Milice, sem
hotel, da bi se nadučitelj posegnil

za dobro ime svoje na kisti šli namučne učiteljice. A to je bilo posod, da so mi odpeli oči in povedali, da je vse res. Dva je čakila sama brezkonno, da je mera polna, ker je zvedela tudi glede mene, da sem za vse delikate stvari, in je osled tega zapustila mesto učiteljice pri so. Lovrenu na Pohorju. Ali ga bo dobila ne vem, dobro bi bilo, saj boljše je, ker v tujem kraju novodostlega učitelja še boljše sodijo.

Učiteljice ljube od tega časa, ko sem zvedel meseca septembra 1914 o različnih ljubinskih intimnih razmerah, katere je imela deloma že prej, prej da je mene pozvala, deloma pozneje, nisem videl več.

Čelim si drugače ne, jo še videti, samo toliko pa vendar, da bi jo vprašal, ali je tudi sedaj vse zlagano. Na ta odgovor bi bil res nasledoven.

Da pustimo stvar, čez katero sedaj nastaja krava.

Reselil sem se že povzeto za leto 1914. Po novi postavi službene pragmatike prišel sem v VIII. plačlivi razred in tudi 4 tedne dopusta

sem dobil. To bo ureselo, sem si mislil in
v duhu sem si delal načrte, kam bom
vse poletel. Na planine, daljna mesta
in Bog ve še kam.

Nastopiti bi imel dopust 4. julija.

Š. Lermontski Sokol se je pripravljal
pridno za nastop v Rušah, tako sem
vsaj slisal govorniki. Smela bi se bla-
gospoljevi zastava Ruškega Sokola.
Kaj in kako je bil načrtje ureselice, se
jaz nikdar nisem zanimal kakor
tudi ne za delovanje tega društva,
ker je bilo to društvo političnega zna-
čaja in vsled tega kot uadnik ni-
sem se hotel brigati za tozadevno
delovanje.

Blagospoljevi zastave v Rušah bi
se imelo vršiti dne 28. junija 1914. Š. Le-
montski Sokoli odpeljali so se tisti
dan jutraj na tuch vojnih oven-
čavirnih slovenskih zastavicah.
Kujini peljal se je tudi profesor Fabi-
jani in to je pozneje bridko obžaloval.
V eeli veselici čital sem v slovenskem
kavodu, kako pa je naključno bilo, se
nisem zanimal in tudi ne prejel.
Prišli so pa potem usodepolni
dnevi.

Dne 29 junija 1914 povedala mi je tašča na vse zgodaj, da sta bila prej ta dan umorjena v Sarajevi prestolonaslednik franc Ferdinand in njegova soproga vojvodinja Sofija Hohenberg.

Ta grozna novica me je pretresla do dušnega in nazjokal sem se v bolevi nad smrtjo običajnega nadvojvoda in njegove blage soproge.

Ljudstvo je bilo poplašeno, na enkrat se je nehalo petje, posod si videl prestrašene obnaže.

Iz dušnega je vsak obsojal ta grozni čin. In vsak je izrekel slutnjo, da more kmeti to še hude posledice, in bilo je res.

Prav nič vesel nastopil sem 6. julija svoj dopust. Peljal sem se v Gradec in od tam prijateljem Starnitz in njegovo gospo v Hift Reu, kjer smo si ogledali krasno cerkev in druge znamenitosti in nato v serci hladnih kostanj uživali dobro vinško kaplico iz slovenskih

goric.

Kalo polegnil sem jo na koroško, bil
tam nekaj dni, obiskal v Beljaku prijatelja
Viktorja Köhler in njegovo rodbino in pre-
življal zupim nekaj pravo velikih wie.
Čoljenje in vrvenje ljudij v Beljaku
je jako živahno in vedno me je za-
nimalo, zato to mesto kaj radi obiščem.

Dne 12. julija postal sem se na jezera-
sko, da bi pod veličastnim Guinotoom
ožival nebeški mir in dihal pravo
plavinski zrak.

V ponedeljek 13. julija prišel je zgo-
daj oskrbnik Češke Kocě, kre, ki je inel-
kavno postgal in tako sem šel z njim.
Bil je lep dan in tako sva hodila skozi
sunnne gozdove vedno višje in ošje,
in med njegovim živahlim pripo-
vedovanjem polnem zdravega hu-
morja prišla sva s dvoh urah do
Češke Kocě.

Bilo je kaj lepo. Pred nama se
sueg, za nama je cvetel je rododeu-
dron združenih krasnih cvetlicami.
Tu iz sivih, velikanskih skal padal
je od tajajočega se suega potok v
nižino in s svojim šumenjem, zdaj

pojema joišim, zdaj naraščajošim, kakor
je vlekel veter, motil nebeški mir
sredi planin. Solnce pošiljalo je svoje
ogrevalne žarke iz za sivih vrhov,
dol iz doline pa se je slišalo sriskanje
je pastirja in govedarje zovokov, ki
jih je imela živalna. Tu v dolini je
delalo ljudstvo pridno na polju.
Bila je slika - niva.

Bil sem naj vesel da dan, bil sem
sako čil in zdravo, sako zadovoljen.

Že prijaznim kriem svo zato na
zdravje, da sem kot prvi turist prišel
do kve, v svitu solčnih žarkov,
izpravnila par kupic pristnega do-
lenja.

Kapital sem se še v Avstrijsko
Kufigo kot prvi v letu 1914 in napra-
vil skromen vertž, kakor mi je ravno
priputila moja pevka žila.

Pozdraven bi planinski naj
ki gledal srečen sem te nekda,
I usoda kuta je hotela,
da dala domi mi druga je dejela,
I ko kveca ta gala
Spanje grusko je prestala,
kot prvi došel ~~sem~~ na njen klic
Iz slovenskih sem goric.

Ku kuč bil spueten je sodnik
leca, telesa najbolj zdravik.

Ku poslovala so se. Nekako težko mi
je bilo, nekad sem šel. Kaj bilo je tako
lepo, bil sem tako srečen. Pa nisem
mislil, da 14 duij pozneje s zbruhne
sostrona vojna in da bo tudi mi
ljubi spuculjevale ku moral iti se bo-
rit za domovino. Ali ga še vidim kedaj,
ali se bom še osslil nad ufegovim
humorjem?

Tako sem ojel po treh dneh sloo
od gostoljubne kakove hiše in id
vedno mi mile jezuske doline z ga-
ostovlom, da drugo leto gosto prida
saj čutil sem, da je za moje ži see to
najboljše zdravalo. Ali bom dočakal
še tega, kdo ve?

Napravil sem še ture pod Mau-
gart k belopečkim jezusom in k dio-
nemu peničniku pod velikavom
Triglavom, obiskal sem še tudi Trst
in Ljubljano, da vidim sojega
brata Mirko, ki je bil pokljuen leta 1914
k vojakom in bi moral pesem obliči
vojaško suknjo.

Bilo mi je pa žal, da se je tako zgodilo, ker
nikoli je bil v dobri službi kot koroški
pomladnik pri Stefanu Weisinger in
je imel razum kvare in prostega stavo-
vanja še do 8 mesečne plače.

Pokundil sem se, da bi mogoče bil učenec,
med koroške, a dogodki, o katerih omu-
nim pozneje, so vse nauke prekužili.

V letošnjem dopustu obiskal sem
tudi mojo rojstno vas Reberso. Pa videla
sprememba. Nekdaj mi namni obrabi,
a danes večinsoma vse tuje, in tam,
kjer se je slušala v gostilni slovenske
govornica, je večinsoma vladal nemški
jezik. Tu kjer se je glasila nekdanj slo-
venska pesen, kjer so se prepevali
pesmi, katere peti je naučil vaške
fantke blagi komendantor Matej Šer-
vicec, sem slušal prepevaufe nemških
pesmi v popravljenu besedilu. Spre-
menilo se je ljudstvo, spreminil
jezik.

Pololo me je to hudo, posebno ker
sem videl, da v hišah, tako posebno
pri Grejmanju, poprema slovenska

zavednost in se je širi nemiškularski duh
osled mlajše generacije. Tipičen slučaj
je hiša fenuja Kapus. On kakor njegova
žena Kena, sta tud na sloveca, nemško
niti znata ne. Mala sta gvesto na stra-
ni Slovence, in prvi volitvah bil je on
prvi, ki je šel v boj za našo stvar. To
je bilo, dokler so bili izvrstni komen-
dantaji kakor Ševičelj in Šimak na
Reberci. Pod komendatorjem Peter-
pa, ki znal posebno fino ljudmi ob-
čevati, ampak je imel manire, s ka-
terimi se je ljudem odkupil, je postalo
drugače. Opliv iz nemškega tuga
Telegra Kapla in od Miklavca bil je
tako velik, da prvi volitvah l. 1912 za dr-
žavnega poslanca Francea Grafenauer
fenuja Kapus niti voliti ni šel več in
zupim skoro cela vas ne, pač pa je
veliko volilo naspustnika; ko ven-
dar leta 1907 niti en Reberčan ni vo-
lil naspustnika, ampak oxi Grafenauer
ja.

Kud je sina Paolej po imenu, ki je
hodil v Celovcu v šolo, se tam izučil za
kornija. On je prvi nesel je nemški duh
seboj, poleg tega še slaba družba in

tako sem z žalostjo opazil, da v tej
tedno slovenski hiši dobiva nemški
duh vedno bolj ohod in prepričan sem,
ko stanišev ne bo več, da bo Pavel Karpus
eden od tistih zagriženih nemških kar-
jev, kakor jih je Karsška že dosti ustila.
Tu sem je knižna zgozda v šoli in poz-
neje, da kakifantje ne pridejo ljudem
o roke, ki bi mu vedeli ocepiti ljubezen
do sospega naroda.

Stal sem žalosten na grobu Terzi-
celjina in Lurmana, kako bi strelca,
ko bi videla, da je njuno lepo delo
vse uničeno.

Poslovil sem se s tužnim srcem,
saj to ni več Rebecca, kakor je bila
nekdanj!

Tu tako so minuli časi dopusta.
Minuli so tudi sedmi, kajti zadnji
sedem hotel sem izkoristiti še le
mesca septembra. Sprislo je dru-
gaie.

Poslovil sem se 22. julija od ce-
lova in hudo obolele sestrične
Mavičke. Reviča je dobila bolezen

za katero ni povročil več. Kislal sem, da
je vsak up zastonj, zato mi je bilo slo-
so temu težje, ker ved sem jo imel,
kajti bila mi je velika dobnostnica.

Odpejal me je brezolak zopet do
navihonaj, sanjal sem med potoma,
kako je bilo prijetno v počitnicah,
ko sem bil vendar v mestu, med
ljudmi, ker se kaj vidi in sliši in
doživi, med tem ko gledam o H. Le-
nartu dan na dan one navadne,
ničesar iznagajote obraje, kakor
so pač, Spišburgarjem "laski".

A moral sem nazaj iz oročja,
oročja ljudij v ljubo samotno. Uda-
nil sem jo kak peš čez H. Peter ni se po-
mudil med potoma še v Muršičevi
gostilni, ker sem nekodaj kot uade-
budni samice občudoval lepoto
hčerke Miruške. Spremenila se je do-
ti, postala je obična in prav nič mi
bilo nekdanje lepote. Le pač ose spre-
minja.

Došel sem domu. Z veseljem so
me sprejeli, saj jim je bilo dolg

čas, ko mi bilo gospoda doma. Hmel sem
še štiri dni dopusta, ki sem jih pose-
bel razbilni in pa nojnemu sadovos-
niku.

Sredi tega mirnega življenja a la
Švitarjevega gospoda Linsdolskega
presretili me v petek 24. julija no-
vica po posebni izdaji Tagesposte,
da je stavila naša država Srbiji
ultimatum zaradi dogodkov, ki so
pogostili umor dne 28/6. 14.

Nevozmožnost polastila se je ljudstva
in vsi smo z neko nestojnostjo pri-
čakovali dogodkov prihodnjih dni.
V soboto, 25/7 zvečer bi se imelo odlo-
čiti, ali da Srbija zadovolno izpade
na ultimatum, če ne - bilo je vede-
ti, da bo vojna.

Vsak je šel dne 25/7 zvečer z que-
rnijem spat, kajti ni bilo upanja,
da se bo Srbija uklonila na ostre
pogoje, katere je Avstrija stavila.
Tu so se je uresničilo.

Dne 26/7 zjutraj slišal sem že
na vse zgodaj živahno govorjenje
na ulici, slišal sem nekaj o mobili-
zaraciji. Besed tega gnala me

je rado vednost na prasto. Tam sem zvedel,
da Srbija ni dala poslednjega odgozona,
osled česar se je odločila delna mobiliza-
cija.

Bilo je vse zbegano, posebno ko se je javno
razglasilo, kateri polki morajo iti pod orož-
je. Razbujenje polaskilo se je prebival-
ce, kajti polk št. 47, ki se rekrutira iz slo-
venskih gor, je moral tudi iti. Slisale so
se takoj same besede prsti pozvožitelju
vsjake - suborn.

Ta jeza bila je popolnoma utemelje-
na, kajti dejanje, ki ga je ta dežela poz-
vočila, je obravati do dna.

A sad ljudstva obrnil se je proti slo-
venceu, posebno sinu, ki so v politič-
nem oziru nastopili, češ, ki so s temi
ljudmi simpatizirali in so tedaj ne-
varni.

Popoldne pripeljal se je neki no vo-
našnik od Fu. Auey p. 99, hotel se peljati
dalje. ^{Bil je Martin Rogar iz Breznice} Toz bil je svercan s slovenskimi
zastavici. Ni trajalo dolgo in pijava
duhal je napustala vse zastavice
in jih stgala, in tulila oves, pri če-
mve se je najbolj odlikoval penzijo-
nirani davni sluga Jožef Streček.

Drec je usualo človeka boleti, ko je videl, da je blunkalo v svoji bexnosti napadle mirne Slovence, ki niso nič storili, kar se je drugakrat sulo nemoteno storiti.

Prišla je noč. A miru ni bilo. Celoviti šli so veli fantje iz slovenskih goric skozi trg, mirno, le tu in tam se je slivala kaka posem, verela, a tudi ostožica. Sponiralo mi je, kako so slovenski fantje šli voljno - pousano, pogumno v vojsko.

Napovil je 27. julij; če na vse zgodaj bilo je vse na usgah, kajti ta dan bi morali iti vsi naprej, ki so bili spoklicani. Napravilo se je, da pridejo fantje iz 5. Trojice s posebnim vozom in svojo godbo.

Zu nes so prišli, ko so imeli osvetečan s frankfurtskimi zastavicami s girone papirjem s črno-zolto-rudečimi barvami. Na vozu bili so Trojčanci, ušči na čelu feru Golob, sin trojiškiga župana, stvarnega nemiškatarja.

Postavili so se pred Aubloso gostilno, kjer so se jim pridružili še H. Sevarčani spoklicani in mnogo drugih,

Ki so prišli iz uadovednosti.

Popivalo se je, pelo, in godlo. Na zadnje zagodli so česarško pesem. Gledal sem čisto od stranije na tuj in videl, da so se vsi odtknili, le neki do tedaj mi nequani gospod hodil je med množico z klobukom na glavi, kar me je razburilo. Stopil je nazaj pred poštarja Fabijani, ki sem ga v tem trenutku zagledal in ki je bil odtknjen, kar sem si posebno zapomnil v sled njegove pleše. V tem trenutku pastopri župan sllag obližino onega gospoda, ki se mi odtknil in slišim, da se krega, med tem sem slival tudi besede: Schuft, Schuft. Mislil sem, da velja to onemu gospodu, kar sem odobruval. Ko odšel sem še le popoldne, da je župan praval poštarja, ker se ta ni tako odtknil, ampak še celo posmehoval, v sled česar mi je ušel, da je „Schuft“, ker se pri čerarki biumi smeji; mi pa mevil onega gospoda, ki je bil Edmund Glasch, kateri je pri dr. Gorišeknu židal hišo.

V sled tega nastopa uanasa je razburjenost le tem bolj; župan je bil videti

celo divji. Poštar je še tisti dan položil tožbo
proti županu Lollag. Pač mi ni bilo ljubo, da
bom moral jaz razpravljati o tem, ker
kajenski sodnik Toplak je moral iti k
vojakom.

To ravnanje župana napravilo je
na Slovence mišer vtis in vsak brezraz-
like mišljenja je obsopal to ravnanje,
kajti kakor so pušč pravilo, se je
poštar odkulil in glasom lastne
izpovedbe le nasmešnil, ko ga je
Glaser pozval na sodni smehljaje.
Dr. Tiplič rekel je, da od sedaj ne maha
učiti k Lollaku v gostilno in
držal je besedo do danes. V Arnu-
ševi gostilni so se mašli zvečer vsi
Slovenci in mnogo sta sedela
dr. Gorišek in dr. Tiplič skupaj, bilo
je videti, da je ta napad na slovenske
ga poštarja, ki ga Nemci niso mogli
kupiti, zorničil prejazduženje Slo-
vence.

Vojaki so odšli in postalo je bolj
mirno.

Dne 31. julija bila je osentiranje
Kouj, katerih so iz naših krajev mnogo

vzeli.

Narobe zgodaj zveem, da mora iti
sodnik Dr. Kronenberg od moabramskega
divizijskega sodišča, kot nadprokurator
-avditor, ker so se jantje mi odložili.
Ostal sem tedaj od vseh sodnikov sam.
Postal sem ob svani vsaja mada in
to v času, ko je bilo vse najbujeno in
koliko odgovornosti.

Med tem časom izbruhnila je vojna
z Srbijo; to edino sebi ne bilo hudo, a
že so prihajali listi glas, da Rusija
hoče Srbiji priiskovati na pomoč; to
bilo je v znamenljivo, kajti kakor Av-
stra začne vojno, ji mora Francija po-
magati in tudi angleška sled kroga-
voje, med tem ko nam pomaga le
Nemška sled krovoje, kajti na Ita-
lijo se ni bilo zanesi, ali bo nam pri-
skovala na pomoč ali ne.

Ker so prihajale vedno bolj zvenje-
jajoče vesti, odredila se je splošna
mobilizacija, ki se je nazglasila 1. av-
gusta. In tako so bili vsi, kdor je moral,
med temi tudi Dr. Gouisek, sodn. kancl.
Francjo sovec in drugi slovenski fantje.

Postala je neka tišina v St. Levantu, a to
je bil mir pred nevihto.

Dne 3. avgusta šel sem na uradni dan
k Sv. Antonu. Župan Tišak prišel je ves
prestrašen k meni čes, da se razširja go-
vorica, da ni treba plačevati davkov
ne obresti, da so nehale vse oblasti
vladovati in tako tudi sodnija, da
se sme vrakemu vzeti, ne da bi bil za
to kaznovan.

Postalajil sem ga in pri vsajnikih
oplinjal na to, da strogo priporočajo,
kdo razširja take ozvevija pise veki.

Domu prišedši sem vedel, da mi je
prijel sodnik Dr. Alzyebler iz pu-
moja, ki je prevzel kaprski soldat.
Tu tako mi je bilo delo precej olajšano.
Tudi sem bil posebno vesel, da mi
ni bilo treba obravnavati o tožbi, ki
jo je vložil poštar proti županu.

Fiziki delu pripeljali so tudi preoga
zločinca, ki je bil na mru, da je splo-
gal vohunška dela. Bil je to davčni
upravitelj v pokopu Belvák, po mit-
ljenju Slovence. Hodil je v St. Jurju

in se baje sumljivo obnašal. O št. Levarka
bil je ravno ob času, ko so konje asen-
tirali. Vse to dalo je povod, da so ^{ga} asen-
tirali in privzeli v naše sodišče,
sod koder je bil prestavljen v Gro-
dec.

Opisavcu Dr. Zoušek bil je od novega
leta 1914 uslužben kot koncipient Dr. Leskovec
iz Škofje dobe na kvajuskem. Bil je nimen
človek, bolj zase, a pri tem nikako sumljivo.
Zmel je v sebi mnogo potrkati in je sled
tega bil že v Egiptu in med drugimi dežel-
ni ljudmi v Libiji. V dužbo ni zahajal dosti,
pač pa je rad posedaval doma in čital.

Nikče prej ni dosti slišal o njegovi osebi.
Ko je izbruhnila vojna, je vse delo po odod-
niških pisarnah počelo, sled česar si
Dr. Leskovec ni vedel drugič preganjati
dolg čas, kakor da je naprosil učitelja
Jrona, ali sme živeti v Pesnici, kar mu
je ta dovolil. Toda to postopanje ob Pes-
nici, ki po letu navadno osabne, se je
zdelo nekemu nepriznatemu, ki je pravdo
zgrabil, kateri je Dr. Leskovec zastopal
napustno stvarko ter je ovadil Dr. Leskovec
kot vožna. Sve je obhvil - a po ribah.

To dejstvo in da je bil lokol ter se mislil
ravno tisti dan popoldne odpeljati; ko
se je napravila svadba, danu k sozi
niatenu; Kar mi je še predpoldne v
uradu pravil, gadoščalo je, da so ga
sesjuziki aretirali in izročili našemu
sodišču, nato ga pa odvedli dalje v
Maribor.

Dve dni po mobilizaciji izvršila se
je v pisarni dr. Gorisčka, ki se ukaja
o Tolanovi hiši naspuoti naši ob dr-
žavni cesti, tatovina. Iz miške omare
je vzel neznan skovilec s tem, da je zadaj
napravil luknjo, okoli 79 krou. Solicitator
Davorin Polič, sjeufen in skrajno treper
ter vester uradnik, kakor ga je dr. Gorisček
vedno hvalil, je naznanil ta slučaj svoj
nikom. Se ta svadbe ni takoj napra-
vila.

V noči od 8 do 9. avgusta, ko so ravno
dan prej odpeljali dr. Leskoca v zapor,
izprijel se je zopet vlogu v dr. Gorisčkovo
pisarno. Tedaj pa ni bilo nič okradenja,
pač pa so bila razmetani kvarti po
tleh in politki s tinto. Tudi kazalec na
stenuki uri bil je poškodovan. Ko je
Polič to zjutraj, neko nedeljo, našel je

odločno, sicer bolj osorno zaktualta-
kojano preiskavo. Osojilniki so takoj
preiskovali na vse načine, poku-
šali, ali je mogoče skoz urožo v
oknih zlesti v sobo, ali je mogoče
odpreti zaklenjena vrata.

Med tem začeli so nekateri Nemci
govoriti, da to nihče drug ni napra-
vil, kakor Polič sam, da bi zgalil križo
na Nemce in jih osumil. Posebno
se je v tem oziru izkazal man Adolf
Polička, ki ga je dr. Gvišek vedno jemal
seboj na lov in ki je dostikrat se pri
njem najedel in napil.

Preiskovalo se je v nedeljo, preisko-
valo v ponedeljek, a nič ni se moglo
dognati; kdo bi to storil, ampak reklo
se je, da to nihče ni drugi storil
kakor Polič sam, da bi Nemcem na-
pravil neprijetne.

Ku aretirali so ga osojilki in ga
izročili vojaškemu sodišču, čes, on
je blom fingiral, vsled česar bi mo-
gali osojilki hitro po sodarati, ker
bi jih sovralo pri njih poslu glede
mobilizacije, in je tedaj sokriv oceliz-
daje. Pisalo se je seve, da je selboflec.

Ni tako od Dr. Gorisčekove pisarne uobene-
ga ni bilo več, če in uradnik Kosi sta
bila v sojeka, Muncipijent in sollicita-
tor pa v zaprui in v tem smislu sem
tudi takoj poročal odvetniški zbornici,
ki je postala Dr. Taleškini-ja iz Mari-
bora kot substituta.

Ker tudi Dr. Leščnika ni bilo tu in je
Muncipijent loorec odšel tudi s sojeko,
ni bilo uobenega odvetnika v H. Levarka,
ni tako je notan štupica imel dobre čase.

O Dr. Gorisčku in ugovornu delovanju
začle so krožiti najrazličnejše govorice.
Pravili so, da so imeli Lokoli, katerih sta-
rosta je bil Dr. Gorisček, tajna posvetovan-
ja v ruskih slovenske žole, da so
imeli bržkone kake naklepe glede
gveze z Srbi, pravili so, da sta sodna
oficijanta Vodušek in Skarsovek, ki sta
bila tudi uda, risala celo karte za
novo srbsko dežavo, z eno besedo, da
so Lokoli bili v gvezi z Srbi, in da so
šli zaradi tega v Ruše, ker so vedeli,
da se bo izvršil umor due 28/6 in
da bodo mogli to slaviti.

Tako se je onel med ljudstvom tudi do
Dr. Gorniškega in vsega, kar je bilo z njim v
goveji in rekli so, da ga uničijo, se se vrne
nazaj in mu nazgušijo hišo, tako da
se njegova spruoga padala samega
strahu v Ruše k svoji tavi; ker je bila
tudi uspeša.

Naslednjih gosovic se je izginil pojim
glede Lokola tako, da je ta identičen
z Levom in tedaj veljodajalec.

V spletu v Ruše zavédo se je sredi
avgusta gosoviti, da so Lokoli in sli
po došli uspeši glede umora podoba
Kralja Petra in da so nosili njegove
medalje. Posledica je bila, da so po-
tem v Rušah 21 oseb zapeli in jih od-
vedli v Gradec, in tudi v Manibonu
arrestirali med drugimi kandeljeve
solovnika Dr. Rosina in Dr. Kadimir-
ja Lerneč.

Takoj se je nazgila gosovica, da
bodo zapeli vse, ki so se shoda v Rušah
odeležili, kar je vse pozročilo pri
oseh, ki so bili tedaj poleg, mnogo naz-
burjenja, tako tudi pri Kierkan gostil-

ničarja Krajnc v št. jurju, Pepiki in Mimi.
Mi.

V istem času zaisla je tudi Rusjki in
da je dr. Gornič delil dvoje vrste Rusjič,
eno zeleno, ki je bila bolj mehur vse-
bine, drugo rumeno, v kateri so bile
srbke postavne "oziroma deset stobli
zapovedij".

Meu o tej Rusjičici nič ni bilo znano,
kakor sem predel, bile so tudi Rusjičice
"Branibor" za šolsko mladino in
"so zapovedij" za Slovence; obe Rusji-
čice pa so cenjeno pasivale.

Kačala se je lov za temi Rusjičica-
mi in pobirali so jih, kjer so jih le
usgli najti. Ugostovilo se je, da je
nadučitelj dobil te Rusjičice in
sicer samo Branibora in jih raz-
delil v šoli učencem.

To dejstvo in da je dal v šoli
sokolom puščice za telovadbo in
ga tajne sestanke, je zadostovalo,
da so prosvitki aretirali naduč-
telja Jakoba Kapič dne 16. avgusta
in ga odvedli v Branibor in potem

v Gradcu v zapor med zasneženo danjem ne-
Matevkih Lukajševih nemških jezaro.
Nadučitelj smilil se je celo nekterim Nem-
cem, kajti bil je miren, vseh tega še bolan
in je vsled tega imel že od početja sem
dopust.

Mislil sem, da bo sedaj z zapiranjem
koncu. A mena še ni bila dopolnjena. Če
so začeli krožiti goosnice, da jih bodo še
sči spravili v zapor.

Kakor že omenjeno, goosnilo se je gle-
de Dr. Gorišek vse različno, da je bil pred
odhodom na svojo polje še v Belugradu
in da je on izvoljen kot kralj, če bodo kbi
prišli v te kraje. Čule so se tudi goosnice,
da je že zaprt in da bo gotovo ustreljen,
da so imeli lokali restavracijo zaroko in da
so o zvezi z Srbi.

Te goosnice napuščali so ljudje, ki so
bili popolnoma oškodovani drugič v
vsakem opiru. Ti ljudje vedeli so pripo-
vedovati, da sta Dr. Lence in Dr. Rosina
prijazna, da sta prijaznoga pot, da bi kbi
zasolli te kraje.

Pri vseh teh goosnicah bil sem očasih
res preplašen in mislil sem si, če je to
res, kako je to strašno; a nisem mogel

verjeti tako stvarnih stvari; vsaj prg-
nal sem vse te osebe, običaj z ujini
in tudi vedel, da so jako narodni; a
nikdar nisem slisal, da bi kdo rekel,
da si želi pod tujo službo. Da so vsi
postopnje vlade kot vsak drugi po-
litik kritizirali; ker ni bila po užitju
ju slovenscu naklonjena, je si cer-
kes, a antipatriotičnih govorov ni-
sem slisal nikdar. V taki družbi bi
tudi ne mogel biti, ker bi se ne
skinjalo z urofu stanou kot de-
žavnim ~~maduikom~~ maduikom.

Kaj seve bilo na vsem tem keruice,
seve nisem mogel predeti; zato sem
bil nimen in sem si mislil, bo slo-
vost bode dograla, kaj je keruice
in potem se bom tudi radoval.
Če je kes, sem si mislil, seve ne mo-
kem z nobenim več občevati; če pa
ne, pa mi nobenega posoda mo-
jega dosega ~~vedenja~~ vedenje kajati
družine kakor je bilo do sedaj.

Dne 22. avgusta 1914 se uacukrat
prišelje dopoldne avtomobil z nad-

poročnikom - auditorjem, dveena voja-
koma in vojniška znanstvena
bajonetki. Cel trg bil je takoj po koncu.
Hudelo hišo preiskavo v hiši, kjer
je stanoval Polič, v prostoru Cital-
nice, kjer je iskal auditor, alibi ne
bili klaki ino germanski slovaški časni-
ki. Navel se je ni nič.

Auditor se je spoldne odpeljal. vojni-
niki pa so ostali. Ko prideu v urad
popoldne, sem je vedel, da so bili tudi
pri postarju tabijani, ineli tam pre-
iskavo in ga nato odvedli v zapora in
sicer najprej na vojniško postajo
potem pa zvečer z vozom v Maribor
in Gradec. Nisem mogel gledati te
priizor, šel sem proč, moja žena stala
je pri oknu in ga videla. Bled, kakor
je bil vedno, obrnil je na naša okna
za trenutek pogled, kakor bi iskal
poznati in sočutja.

Bil sem razburjen. Saj vedel sem,
da je bil postar skuajno ničen. Bil
je sicer Slovence, a uradno je postopal
vedno in celo tam očino ma ven-
iško govoril, tako, da so ga celo slovenski
listi zaradi tega napadali.

Bil pa je nekterim Nemcem tam v peti;
to se ne v prvi vrsti zaradi upegove
narodnosti; mogoče se je tudi komu
zameril, če vsled sojega bolečnega
stanja viših ni bil vpluden.

Običeval je v zadnjem času, ko je pos-
tal udovec tu tudi posem, ko se je
sčeval, dosti pobitelja Dr. Gouisek in
je delal z njihovi izleti in tako tudi
dne 28/6 14 v Ruše.

Tu rekli so: Čemu je šel v Ruše, tako
daleč; da bi gledal samo telovadbo, je
neverjetno, to si lahko tudi tu ogle-
da; na veselico gre lahko tudi tu;
sedaj kaj bi bilo; da nič drugega,
kakor da ^{bi} uganjali pustipatrijotič-
ne stvari in s tem namenom se
je peljal gor.

Tu dogodok dne 27/7 14, da se ni
odknil, ko je godba svivala cesarsko
himno, to le potrduje.

Sedaj v zapor z njih. Tu šel
je. Peti dan odvedli so tudi deželno
in deželnega poslanca Jovana Rožkar
iz Malve. Jaz siček nikdar nisem

maral tega človeka, ne zaradi njegovega
političnega naziranja, ampak zaradi
njegovega oholega obnašanja. Društvu
dal si je, da je on vse kakor vse oblast
ti, in da on vse plemenite. Pustil mi o
wad me ni pozdravil, če me je tudi
svetnik Dr. Kusinogel takoj leta 1908
ko sem prišel sem, njemu predstavil
in mi nikdar nisem nekel žal besede.
A kljub temu sem ga smiloval, kajti
odvedli so ga, ker je baje o ljudski
muziki bilo nekaj knjig, ki so bile
antipatriotične osebine, med
drugim tudi Jurčičev spis: Spomin
ni starega Slovencea.

Dne 30. avgusta 1914 odvedli so še zdav-
nika Dr. Weira iz Sv. Trojice. Ta bil je ob času
balkanske vojne v Nišu na Srbskem
pri Evdečem knjižni v bolnišnici kot
zdravnik delaven; spisal je tudi o
Mauribarskem koledarju za l. 1914, ki
ga je izdal njegov brat Volko Weir neki
spis, kakor se mi dozdeva: Bratom
Srboni; ohr tega bil je tudi o Rušah
dne 28/6. K. Jurčiču Ferdinandu
Golob mi bil o priznanem nazmerju,

Ker ga je ta ssovražil, da se mu Dr. Weisk
ni predstavil in običaj le s Slovenci.
Ker to je bilo povoda dooslj, da so
tudi njega odvedli v Guadalee.

Tako so spustili vse, kar je bilo Kolü-
Kajsumljivega, in v St. Lemanku ni bilo
od slovenske inteligence nobenega
drugega kakor Dr. Filipič, notar Skupi-
ca in ~~voj~~ mitelj Tabukovšek, kontro-
lor vodlak in moja malečnost.

Mislil sem si, če bo šlo to tako naprej,
bom šel tudi jaz, če tudi bi ne vedel
zakaj. Kakor sem popreje vedel, se
je tudi nes tako goščilo, samo to
milost bi baje še užival, da bi me
kot zadnjega odvedli. Razmislila se
je tudi gospica, da tekem čuega
leta ne bo nobenega Slovencina
več v St. Lemanku, to pa zaradi tega,
ker se je po zokreditni Kemeco baje
dassuiri. Polič izrazil, da v čuem
letu ne bo nobenega Kemeca več.

Priznavaoljen sem bil tedaj na
vse, saj jeziki so bili hudobni in v
tem času zadovoljstva je z globnim

namerom napredjena sodba, da
bi imel situosti.

Iz presidnosti pregledal sem
soj album, ker so bile razglednice,
če ne bi bila kakšna razglednica s slo-
vom ali slovensko kobojuico, kajti
po tedanjem pojmu osovju je bila
slovenska kobojuica identična z
srbsko in kolcu je to imel, je bil
srbofilen.

Našel sem tudi Kufigo, ki jo je iz-
dala Matica Slovenska za leto 1914:
Hrvatsko - srbske peruci. Odkrival
sem Kufigo, kajti vedel sem, da bi
me to takoj osumilo, če tudi je
bila Kufiga osumljena, saj glede
Pravobona bilo je isto. Kufigo: Gospodin
Franjo, ki jo je tudi izdala Slovenska
Matica, so itak presvedali imeti
v Kufijevicah vsled njene srbofilne
osebne.

Kolar Stupica kazal je veliko raz-
svetene v tistih dneh. Pravil mi
je, da je vsega skupaj 19 sodb bilo
oloženih, vsila so se tudi poiz-

vedavaunja pustil njemu, iz vsega tega pa
ni nastalo ničesar. V gostilni Lollag
nakupil ga je trgovec Jožef Sedmicek,
svece veliki duševni redek in zadovoljen
do sraku, a drugače stvarstvu nemis-
litar sled dobljene Lidmanke
podpre, da on simpatizira z Rusi
ni da je tudi duš. Sedmicek je mo-
hal kee pusti ga odpuščanje, a no-
tar le ni bil prost stvarha. Blazil je
na skrajno glavaustavo ologo, v ka-
leini je zaključeval, da je bil sicer on
nekdaj politično delavec, a je se-
daj vse spustil in da je postal
le Dr. Gorniček sodja Slovencev. Bil
je tudi osebo pri skrajnem
glasanju pl. Weip, ki se sicer zna
jako lahkati, a je tudi naspustnik
Slovencev. Seta mu je rekla, kakor
mi je notan sam pravi, da mi
ne pomaga, če je tudi c. ku. notan, če
je na sumu, bo zaprt, kakor se je
mnogo drugim godilo. To vse ga

je se le bolj razburilo. Kako da si in sodet.
Kandidat je. Sorec, ki se je osleot bo-
lehnosti paril od ojakov, tem bolj
puidno hodila v gostilno župana
Sollag, da bi prišla pri Kuceih bolj
v ničot in se stem cešila zapora.
Notar se je tudi pomudil okrajne-
mu gladaustou, da hoče nabirati
vino za naujenje, in če je prišel
odactnik Dr. Traclag po rojih
poslih v H. Leman, ki je bil ud
nemškega sveta, in tedaj bud
naspustnik Slovencev, se mu je
notar takoj pridružil, da bi stem
Kagal svoje naujenje do Kencev
in tako pokazal svoje politično
in narodno buežbano lice.

Učitelj Gabukovšek hodil je ves
preplašen okoli, očasih me je Kje
srečal in tajno opnašal, ali bodo
res tudi njega odactli. Tolajil
sem ga, češ, da natanko vem, da
ni na „Droskuiptiousliste“. Bil
je siček bolj mičen, a prav verjel mi
le ni.

Bojazen nekaterih bila je že res mešana. Lourec si ni upal vci v slovensko An-
muševu gostilno, govoril je z menoj
na ulici le nemško.

Dne 2. septembra obiskal sem
svojega prijatelja Jožefa Mihalič,
župnika pri Sv. Kambani o priliki
neke inventure. Bil je ves razbur-
jen, in prosil me je bilo, da me je
upravljal, ali je tudi na. 'Preskriptian
liste'; nek so od tam odvedli tu-
di nadučitelja Krapne in uč-
telja Kriestl. Poučnil sem ga; ko sva
izprvačila par kozarcev, mi je po-
vedal, da ima veliko slovensko
krobojnico skrito pod stropom
da jo bo razprojal oziroma uni-
čil, nek se lahko zgodi, da se vsi
pri njem hišna preiskava in
ga zaprejo kakor župnika v sem-
bahnu (Limbuš) ki je imel slo-
vensko zastavo in jo tedaj razvelj,
če, da je bila to večna zastava.

Dne 5. septembra oršila se je kazenska
kaynava v zadevi poštarja Fabiani
zoper župana Sallaq zaradi vložitve
dne 27. julija. sodnik bil je dr. Alzibler.
obtožence je pribral približno tako za-
litev, kakor jo navaja tožba, ki pravi:
Na prvi mi prijeli, na drugi, murr
mi sta dvignila pralno, in
nastopi dokaj resnice, če, da je bil
k temu opravičen, ker se postar v tako
resnem trenutku ni odhvil, ampak
se celo smejal. Navedel je zato priče, ka-
tere je sodnik tudi zaslišal in ki so
scitali manj potrdile obtoženično
soditev. Te priče med njimi ni zar
franz Seleckovitch, ki dolguje župa-
nu dosti denarja in joana Lantitz,
bile so nemškega mišljenja, saj
glede treh veru to pozitivno, glede
četste priče mi mišljenje ni naklonio
mano, mišljenja, da je Stajercijanc-
ker je v županu dobro znani.

Dvite Jakob Kopic, Rafko Glaxer
in dr. Kikigast navsedene od zasebne-
ga obtožitelja niso bile zaslišane,
deloma ker sta prva dva zapata v
knadenzaradi veleizdaje, deloma ker

je dr. Zingast v Maniboru in je tudi zgu-
pancu v sodništvu.

Sodnik material je dokazal vse
kot doprimešenege in je obtožena, ki
je imel dr. Kurta Kraolag iz Manibora
kot zagovornika, opustil, obtožitelj
pa ima plačati vse stroške.

Če bi tega bilo je veselje med nami
samo ob sebi razumevajo veliko.

Obtožiteljov zastopnik dr. Koderman
je složil pruzio, na izid v Trinštanci
sem zadovoljen.

O vojni sami nisem nič čutili.
Ne bom tu dalje razpravjal, kako je bil
potek vojne, ki je izbruhnila najprej
med Avstrijo - Nemčijo na eni
strani, in Rusijo, Francijo, Belgijo,
Anglijo, Švedijo, Črnogoro, Japonsko
in najprej se Portugalsko na dru-
gi strani, ki so bili prvi sovražni-
ki prvo doček imenovanih vojskih
zasednikov. Nemci so srečno pro-
dirali proti Belgiji in Parizu, se-
daj ko to pštem, so zasedli že tudi
Antwerpen in se bife bitka

opoli sedujave Keudun in Keimster Bel-
fort. Na Lubken so naši najprej na-
stopili ofenzivo, nato pa nastopili
defenzivo, ker so nabili moči proti
Ruskem, sedaj pa popet srečno pro-
dirajo.

Na Ruskem smo imeli srečo, gene-
rala Duffenberg in Dankl nato kla-
sta Ruke pri Krastniku in Kamovcu,
a v sled preclike sile so se morali
sostrijci umakniti v defenzivo, tako
da so Rusi zasedli dovo in ogozjali
podupavo Izemysl, ki so tudi redne
oblegali. Udavili so jo tudi čez Kar-
pate, a so se obrili s kevavimi gla-
vami nazaj. Prišla je nemška armada
na pomoč in sedaj pusedirajo skupno
obe armadi proti Rusom in jih po-
dijo nazaj iz Galicije, tako da je
samo še ožhodna Galicija zasedena
od nasprotnika.

Qui, ki so odšli spočetka v ožhod-
no Rusko, so dobili svoje plačilo, kajti
general pl. Hindenburg jih je pose-
no nakletil v najmočnejših jezicah in
okoli 90.000 moč upel, tako, da tam
ni več sovražnika.

Podoben o tem ne morem pisati, ker to ne spada toliko sem, ker pitem le to, ker sem sam doživel o tem. Ključni bo to itak vse natavčno opisano.

Trg je kakor izumrl, nobenega mladega človeka skoraj nisi videl več, tudi mlajna dekletih je bilo tako. Ljudje so vendar spudeljali svoj posel, na polju se je delalo tako kakor nekdaj, samo da so bili videti le stari ljudje in ženske.

Opustilo na sodnici se je skoraj nehalo. Tiste pravde, ki so bile že uvedene, niso deloma poravnali, deloma končali, nobih pa se ni vlagalo nič več. Tako sem imel topolevno popolnoma puifetno. Če dela mi je dalo pisarjenje v prezidijalnih zadevah, ki so nastale vsled zbankle vojne, a tudi to se je nehalo.

Od celega sveta po H glow nas je ostalo le sedem.

Spoznal v tem času, da so mogli ljudje tudi brez pravde stajati, ki, če je kdo kaj imel, sem povabil nasprotnika puifetno, ni po-

botala sta se, če pa je ni' naravno slo, pa
sem napravil pustokolanično tožbo.
Iz tega se vidi, da ljudstvo naravno ni
preproščivo, ako pa se uudi pustokolani
do tožbe in to, če je več sodestvnikov
na sedežu sodnice, tako sledi ena
tožba drugu in stem se dela prapir
med ljudstvom, ki samo sebi škoduje
stem, da krati čas in denar in si dela
mnogo bridkih in in sovražkov.
Tu sledi obave pustokolaničnou,
ko nazaduje kirja to, kar je zaslužil.
Se pa človek velika uganika. Koliko
slučajev vem, da je ta ali oni kvatil
svojega zastopnika, ko pa je pravdo
zgabil, ni je ta kirjal svoj zaslužek,
ga je klet, češ, ta me je zapeljal ni do
godilo se dostikrat, da je svojega
zastopnika še razžalil, in potem se
zopet plačal občutno kazni.

Tu tako je tudi razumevno, ako so
judje ob izbruhu bojske besneli proti
Dr. Gorišek in njegovi pisarni, ker
mislili so, da se sedaj neha vsak red
in maksikatni je dal duška svoj
jezi in vem, če bi bil Dr. Gorišek tu,
bi se bil raven življenja kakor tudi

njegov sollicitator Polične, ki je bil, ker
objektivno pravu, v manipulativnem
očinu v istinjananju tirjateo neusunk-
jen, v sled česar si je ubrskal sud
Gudstva. Dobil sem večkrat pvedloge
na kudejenu, ki so bili soe utemeljeni,
a na vlak navin puenagleni in
opozaril sem privatno, da to ni
dobro, a seve, delali so po sojenu.
Tu stem se ne dela politika. Kdork
hoče biti sodja sloveneco, mora biti
o prvi orsti nesobičen in ne slavi-
ti ljudstvo tam, kper ga najbolj bol,
pui plačadonju. V tem očinu mi
bil de Gouvič diplomat in pre-
povedu sem, da nima v Gudstva
nobene zaslobe in tudi nikdar
ne bo politično kaj dosegel, posebu
pa sedaj po sojui ne, ker se je gau-
panje do npega v sled nastalih če
tudi izmišljenih goovic izgubilo in
si vsak misli; I sebi se ne papla-
šim.

Pametna politika bila bi le

mojca, če bi dr. Gorjšek se sprijaznil
z oddelki Krievskega ljudstva, doka-
pa tega ne stavi, je vse delo zastoj,
in tako se bo švil enako na Koro-
skem, štajercijansko - nemškutanski
duk vedno bolj. Le tam, kjer povse-
na inteligenca dela skupno z duho-
vitom, tam je pri ljudstvu doveči
spret, ker slovensko Krievsko ljud-
stvo je pred vsem vsem, in na
tej podlagi jida tudi svoj narodni
duh.

Kakor sem tedaj že omenil, od vojake
samer nisem nič čutili. Tu in tam prišel
je kak ranjen vojak, ki je vedel pripove-
dovati o tem in onem, in da je ta ali
oni padel. Med padlimi bil je tudi sin
trojiškega župana, feni Golob; bil je tudi
štajercijanec in kos tak je tudi pri oseh
volitvah pokazal svoje mišljenje in svoj
zagrizenost proti Slovincem. Bil je zvest
dopisnik Štajersca in Ptkauer Zeitung,
in napadal v teh gorkovih listih kro-
skega, kolor mu ni bil všeč. Napadel je
tudi mene s nekem dopisu meseca
junija, a zmeril se nisem za to, edino

strojfe prosti takim ljudem je, da jih i'gno-
riramo. Vsaka globosost se na tem
soetu mašuje.

Tako je minul prvi del meseca septem-
bra. Mi se ni več govorilo o tem, da bo-
do tega ali drugega še sprevabili v zaprti,
če tudi so mislili oziroma govorili,
da bomo vsi Slovenci, če je Količ kaj
inteligenten, zaprti.

Slovenci so po svojih poslancih
posredovali na medodajnih mestih
in pojasnili stališče, da se o Slovenceh
nit treba bati odumov, ampak da so
udani kakor vsak drugi narod naš-
mu presvitlemu cesarju.

Fekom vojne se je tudi pokazalo,
da so se ravno slovenski polki in
seve tudi Slovenci hrabro bojevali in
so tudi Nemci v svojih časopisih
so povdarjali.

Ku črtili oblaki sumničenja glede
nezvestobe Slovencev do dinastije
in države so se razpuščili in Nemci
sami so bili, ki so morali priznati,
da ni tako, kakor so mislili.

Posledica temu je bila, da so bili

zaprti Slovenci zopet izpuščeni. Prosti so
bili poškar Fabijani, stavbinski mojster
Blaser, dr. Leskovec, dr. Weibel, poslanec
Poškar in nadučitelj Kopic, proti
kateremu se je uvelo edino le postop-
naupe zaradi prestopka § 26 tisk. z.
(Kolportajža Kufjizec Bravibor) osti
drugi so bili izpuščeni, ne da bi bili
zaslišani ali da bi se jih še dalje
zasledovalo.

Tudi Rušani so bili izpuščeni; tudi
dr. Rossina in dr. Lenuc, ki sta baje po
priporočovanju dr. Maclag prizna-
la, da sta govorila antidiubastične
stvari.

Mačor sem predel, so se napravile
svadbe glede Rušanov iz osebnega
svoraštva in narodne uvjuge. Kaj
ne bodo posledice, se bo še le poka-
zalo.

Nekatere zaprtih Rušanov osebno
poznam iz mojih izletov na Ruško
Kotlo na Pohorju, kjer sem bil vsega
skupaj trikrat.

Glavni učitelj Lichtenwalder se
je pisalo baje v svadbi, da se oobseguje
družbi; hosti sam po radouosniku

in gozdu; Ker pa je za svoj stan že zadostni
učeh, tako se ne more ukvarjati z ničē
niti drugim kakor z izdelovanjem
načrtov za srbsko deželo, kako bo sika
podjarmila te kraje.

Eslede Kaplana Ple se je tudilo, da
ima spredaj na oltarju svet, na ka-
terem je podoba Kralja Petra in pred
tem, a ne pred Bogom su vedno
poklekufe.

Partiumnt montes. nascitur ridi-
culus mus.

Le edini Polič se še ni vrnil. Dne
3. oktobra bil je major auditor tukaj
zasliševal priče in izvršil tudi lokal-
ni ogled v pisarni Dr Gorisček, kjer se
je izvršil vloam.

Kaj je dokazovanje dogvalo, ni
ni zdano, slisal pa sem, da so in di-
eiji, ki obtožujejo Poliča. Radoveden
sem, kakšen bo izid.

Pri tem igra baje ologo nek Ko-
ledar, ki se je nahajal v miznici soli-
citarja Polič v pisarni. Leta Ko-
ledar, ker so bili zagranovani
osi udje Sokola, krožil je pri tem.

eih nise izošil svojimi. Pozitivnega
niče ne vem, a na vsak način je
čudno, kako je dotični prišel v po-
sred tega naslednja.

Poleg Polanove hiše, v kateri je
odločniška pisarna Dr. Goriošek, ima
pekovski mojster Heiter svojo hišo.
Njegovo vajece je kusem meseca
septembra hotel slovniti v bolnišni
blagajno, ki se nahaja v tej hiši, a
poskušalo se mu ni. Kar pa posled tega
se je zagovarjal, da je hotel le pogle-
dati neke zapiske glede njegove
osebe. Bil je opuščen.

Rek Heiter ima silno jezo na Po-
liča, ker je ta pri zadnjih bolnišnih
glede okrajno-bolnišne blagajne,
katere načelnik je bil Heiter, strast-
no agitiral proti njemu. Heiter
je ta sud dal izkiniti svojim doma-
činom. Vajece vedel je tedaj, da ima
njegov gospodar silno jezo nanj.

Bolniška blagajna nahajala se je
neposredno prej do spomladi 1914
še v prostori, kjer je sedaj imenova-
na odločniška pisarna. Prostori so
bili vajece znani, mogoče je imel

še dprej kak kluč. Tudi je ta vajence
bil značen, ko je kradel sadje. Ne
se skoliščine dale so nekaterim
ljudem misliti, a nič gotosega se
ni moglo reči.

V noči 13. avgusta je zopet nekdo
poskušal na dveh pisarni, a pre-
podila ga je domaća hiša Hermina
Polan. Doklani zbežal je čez ograjo
našega dvorišča in zbežal skoz
sadovnjak.

Rekli so se še drugo jutro, da
so to Slovenci le fingirali, da bi B-
liča rešili. Pa je sem jaz pustil še
vrata odprta, da je mogel doklani
skoz naše dvorišče. Vrata pa so bila
ob kitem času kakor vedno za-
klenjena.

Dejstvo, da so bili zapeti Slovenci
zopet izpuščeni, je na Nemce usčno
vplivalo. Bilo jih je nam in prav
prijazno nastopajo prosti vsakemu,
kdo se zopet veseli prostosti. Slutijo,
da se drugič obrne proti njim ost,
govori se celo, da je župan Sollag

bilisti, ki je dalj uigljaje seznihsu,
koga naj zaprejo.

Meinck preganjanu Slovencu se tudi
je kaže. Dacitni sluga Suck, ki je ob času
mobilizacije najslj ugovilil, se je baje
izprijl v Lannitjsovi gostilni, da duhs-
viki ne zaluzijo drugoga, kakor vešta.
Tudi je pod puetvozo se kot sluga v
sluzbi, mlinarju Matiju Louvec
izprijl 3 K, ces, da jih mora vesti
nekj stuanu, ki je na dostarifi, pre-
malo dobila, a nima denarja seboj.

Vsled tega se je napravila proti Kruku
svadba, glede katere se sedaj vasijo
prijedavanja; sedaj ne zgovili ces,
ampak je mimen ni potat.

Pa prišlo bo se vec.

Zve se tako marsikaj, kako so hoteli
postupati Kruki pustivanu. Ko je Dr. Gorišek
šel v vojsko v uniformi poročnika, praval
ga je nekdo, ali bo šel na lube. Dr. Gorišek
je odvrnil, da daues se ne, sebe, ker je
še tu. To slisala je Dimnikova žena,
ta pa je to pravila Zifkotovim ženskam,
ki so tudile, da je Dimnikova rekla,
da je Dr. Gorišek rekel, da na lube ne
gre. Dimnikova žena je sebe ostala
pri svoji prvotni izpovedbi.

Vidi se vsa globnost ljudij in to od takih, katere so Slovenci podpisali s tem, da so tam kupovali; tako je dr. Gavišek jemal dosti vina pri Kifkotovih, v zahvalo so ga hoteli sprevesti v veliko zgodrego.

Slavno čitamo poročila o vsjuri v časnikih, ki dostajajo enkrat na dan. Naročil sem si tri dnevnike, med njimi Freie Presse, da sem o vsem informiran. Tudi sem si nabavil zemljevide, da na tej podlagi vemy kako se razvija bojno polje in kako so puja gne in sovražne armade razpustene opusma, kako dalec so tu ali tam proude.

Patrijotični čut pokazal se je tudi dejansko. Obiskalo se je za tu deči križ pohitah in v centoi, tudi za sveburi križ; dobil sem kot spominu železni prstan: Gold gab ich für Eisen 1914 Silb. Kreuz.

Dan 18. avgusta se je slavnostno obhajal. Pri uradi, konpouarije in obilno ljudstva se je udeležilo slavnosti. Kupnik Janžekovič je imel patrijotičen nagovor,

ob koncu slavnske se je zapela cesarka
pesem, tui kitice v slovenskem, nato
tui kitice v nemškem jeziku.

Lansko leto so narveč med pet-
jem himne v slovenskem jeziku
skusci nemške šole zapeli v nese v
nemškem jeziku, kar je župnik
tako razbucilo, da je izpustil otkar-
ja zaklical z močnim glasom:
Die Rubestäcker himne.

Dalo je to povod do puei skade,
a pua tega modusa za bodove
niso našli. Steu kritičnem činu
pa je župnik na to gde dno spozoni-
teu nemških te gde o izjasil, naj
se poje najpuej slovensko, nato pa
nemško. Steu je seve to pod pri-
stikom celega položaja, kajti, akobi
nedovolil, bi se smatralo to kot anti-
patijotično mišljenje in gotovo
bi bil tudi zapus.

Jezik v cerkvi je slovenski, in žup-
nik ga je tudi stusgo brauil; steu
je seve bila stana navada, da
se poje himna te v slovenskem
jeziku, preteguana.

Ka otkubovauje kakit poslo,
katere spoklicani vojaki ne bi

nisli sami skrbeti, posebne zasebne
pravne zadeve, ustanovilo je skraj-
no glavarstvo kakor drugod tako
sidi za ta sodni skraj gospodarsko
poročno društvo, katerega učel-
nik sem bil jaz. Seve, posebnega
opraska ni bilo, do sedaj sem imel
le en slučaj.

Tako sem popisal vse dogodke, ki so se
do sedaj dogodili, v celoti. Sedaj na-
prej pa naj sledijo vsi dogodljaji, s koli-
kor zadevajo moje življenje ali so zame
zanimivi, po dnevih kakor so se dogo-
dili, objektivno in zgodovinsko resni-
no.

---

12. oktober 1914.

Davno nekoliko prej omenil sem, da
bime zanimalo, videti še enkrat Ljubo
in z njo govoriti glede tega, kar se tiče
njenega veslega življenja. To se je da-
nes zgodilo.

Imel sem karyersko komisijo K
So. Anj, ker sodnik Dr Alzreiber ni bil
doma. Po opravljenem poslu sem sto.

pil v gostilno očeta Ljube, ki je bil tam na-
 jemnik že več let. Skuhinji zagledam v
 sosje veliko začudenje njo. Da je za ma-
 no v prano sobo, kjer sva bila sama.
 Urzel je bil sprejem, niti rok si niso
 dala. Prášala me je, če vem kaj novega,
 zaornil sem, da dosti in nisem si no-
 gel kaj, da ji nisem našteval vse, kar
 sem zvedel. Opomnil sem, da se se
 ne ne čutim poklicanega, ji delati pred-
 bacivanja, saj najina pota so od moje
 pranske ločila, a kot solkito sučen
 prijatelj svetoval sem ji, urediti so je
 žaljenje tako, da ne bo imela kot uč-
 teljica pri svojih oblastih situacij.
 Skušala je deloma nekatere dogodke
 utajiti, deloma pa jih je v bistvu
 priznala, vsaj soliko, da je potrdila,
 da je govorila s tem in onim. Spoznal
 sem pa, da sem z vsem zadel v res-
 nice. Kajti drugo krat se je navzdnila
 in se je delala razžaljeno, sedaj je bila
 bleda in ni mogla nič reči, k večjo-
 mu je skušala zakriti svojo žaljevo
 s tem, da je rekla, da to ni res.

Bila je spremenjena. Lice so bila
 bleda, tudi so se že pokazale gube na

čelu, ni bilo nič več videti od tega, kar je
bilo nekdanj, spoznal sem, da je živeča
ni uživala.

Bilo mi je v zadovolčenju, da sem ji
mogel povedati, da ji ne verjamem
nič več, ker sem našel neposbitno do-
kaze, silo mi je tudi v zadovolčenju, da
se mi upala dosti kajiti - bilo je tedaj
res.

Verjelo mi je postalo v srcu, tam, kjer
je nekdanj gorela čista, slepa ljubezen,
tam je ugasnila zidupa iskra, nekdanj
ideal uspega življenja, uspe lepe
sanje - sedaj bila je zarne ljuba
le - navadna ženska.

Podala so si hladno roko, ni se
nisem več obrnil kakor nekdanj zagaj,
ni bilo nič več, kar bi me vzkakovilo,
bilo je slovo, kakor s tujim človekom.

---

13. oktober 1914.

Včeraj in danes, vsi so se nabori
domobranstva v starosti 20 - 25 let.
Potrdili so jih jako veliko, iz nekaterih
občin vzeli so po 90%. Nekifant

je pravil, da so od 16 fantov vzeli 13.
Fante so veseli in komaj čakajo, da
dobijo vojaško suknjo. Dne 26. oktobra
nikaj naskipiti sluzilo, da se izogej-
lajo.

19. oktober 1914.

Časniki so prinesli vest, da se morajo
osi domobranenci, ki nekdaj niso bili
postajeni, v stanosti od 24 - 36 let ja-
viti k naboru, da se ugotovi, kedr je
spodoben in kolo ne. Postajeni bodo
poklicani v izveščanje o čaku, ki se
še le določijo. Če bo šlo tako naprej, zadnja
bo ostala tudi mene. Še en sem
dobil odlok od nadpodročja, da
sem, sem konstitutivna in
bratstva in itak utpoban.

Čakam mirno na bodočnosti, zado-
voljno moramo vse jutro stati.

25. oktober 1914

Danes napravil sem izlet kakor po navadi
v H. fur. Keitelj prvi železnik privedel je v družbo
novoočlega kaplana Kranaršič, ki se
mi je po svojem simpatičnem nastopu

takej prikupil, kajti vidi se mu, da ni
sposobnega misljenja in je njegovo du-
ševno obzore jako razširjen. Te dootipcu,
in zna posebno dobro pripovedovati.
Kna tudi lepo pesi - kerice.

Da dan odhajali so nekateri k izročanju,
ki so bili potujeni mesca oktobra
in sicer letniki 1891 - 1894. Ni bilo nič
petja, ne vriskanja, popolnoma mir-
no so šlifantje, najzdalej vedo, da je stvar
resna.

Le mi smo si zapeli; ko smo šli do-
mi, spremljal nas je kaplan, tudi
krajneve hčerke Perika in Minika
in učiteljica Kalmičak so šle seboj. Bila
je lepa, prijekna jesenska noč v lumn-
nem svitu. Na hribu smo zapeli še
enkrat:

Če ga driv ne bo
vzel je slooó.

Poslovili smo se. Odhajajoči zapeli
so krasno pesem:

Spavček v logu je oglašal
Lopje pesmi mili glas,
Kaj pod oknom sem jo oprášal,
A s meim priti v vas.

Ubrano je bilo petje, ubran glasovi

bil sem ginfen, saj bil je lep trenutok.
Bilismo zopet onkud veseli, saj zdaj
tu ne vidimo dosti veselih obrazov,
ose je mrtvo, saj moških okoraj nič
ni videti.

26. oktober 1914.

Danes obiskal me je v uradu de-franjo
Lestkovec, koncipijent pri de-govorniku,
ki je bil dne 24. septembra 1914 izpuščen
iz zapora, ne da bi ga kaznovali. Pri-
prosedoval mi je soje dogodke, bilo je
videti, da je mnogo trpel, rekel je, da
ga to najbolj boli, ker so ga dolžili
vohunstva, ko mu se v glavo ni
padlo, na kaj takega misliti.

Najbrat Mirko pisal je, da so dne
25/10/14 odkorakali bržkone v Galiciji. Lenej,
letos spravladi pokupen, moral je tavgla
k izvežbanju in sedaj gre v negotovo
bodočnost. Piše mi, da tudi on upa, da
se porrne. Govajga niti Bog, saj bil
je priden fant in delal mi je s svojim
vesnim radnanjem in mi olajenjem
veliko veselje. Smili se mi mati, ki
se joka doma na koroškem. Fola.

živim jo v pisarnik, kakor se da; moram
se delati kudega, saj tudi meni je kudo.
Sestri Micki niti nise in proval,
da je šel brat v vojsko, saj ji nise in
delati še bolj težkega sveta.

---

27. oktober 1914

moj brat Mirko mi piše iz Ogrskega, da
manjšina ali na loov ali kvaksoo. Bog ga
čuvaj, v njegovih rokah je njegova usoda.

---

30. oktober 1914

Matilda Rajšp, posestnica nilina
v Gocčovi, knižničarja "Stajenca", ki po-
šilja svoje stvari s "nemško šolo v
št. Lennantu, napravila je svadbo na
e. Ru. deželno vojski Komando v
kvadu glede posestnika Franca
Kramberger, da je izustil vse izdajške
besede. V tem pisnu napada tudi
svetnika Kramberger in mene, češ, da
so ljudje govnili, da midva poznavaj,
Kaj, ki se bofili "delajo, a midva dži-
va zupini in nič ne izdava, veld

česar ne zasluži na drugega kakor besa
v zadnicah.

Trčila so se glede Kraumbergerja pri pre-
davanju in se je dogrnilo, da je ova prič-
nagovarjala, da naj različne izmišljene
nevi poue, katere bi baje Kraumberger
stevil. A pričā je pozneje prevedal kes-
nico, da je vse glagano, kar je prej
vedel izpovedati. Posledica je bila, da
je pričāla Rajšp v puciskavo in pucisko-
valni zapora. Ob tem sem predlagal
po dejavnem pravnikištvu, da se
Rajšp Kajmije glede tega, kar je o meni
in svetniku pisala.

Danes bila je sled tega obsojena o
Kajm zapora za dobo štirih tednov.
Keizpouer bom pustil s kakemu, ki mi
skusa podtikati nepatrjotično mišljenje.
16. november.

Svetnik Dr. Kasnovogel prišel je zopet na-
zaj iz prouostā, kjer je bil pridelfen kot
nadporočnik-auditor pri divizijskem
sodišču. Preozel je zopet odstos inada,
Dr. Altziebler je odsel nazaj v Brnož, jaz
pa sem pucovel kajmiski sodolek. Dela
inam nauko primenu.

28. november

Najbrat Miško mi piše z dne 14. novem-
bra iz Kaschau na Oguškem, da je zbolel
na vidni griži in leži bolan v bolnišnici.
Bojim se zanj, saj bil mi je vedno mil in
drag.

---

29. november

Bil je lep dan, ko smo šli z vodjem
pošte, Mlinaric, v lino slovensku iz
središča v H. juv. Mišel; Keleznik, navad-
no, jirga' mona iti k vojakom, javil se
je kot pristoopke. Zbrali smo se vre-
seli družbi, da slavimo odhodni'co.
Veselo smo prepievali, slisali so se tudi
gospu, resni in veseli. Speli smo slovo.
Jirga se je jokal, saj nekva je v solstun.
Vsem nam teži nekaj nese, saj ni še
pričakovati konca vojne. Kako sem
se udal še enkrat veseljju. Kaplan kra-
manšic, mi vedno bolj ugaja, ima tako
nekaj prihrpljivega, da se človek po-
čuti v njegovi družbi man veselega.
Pot donku bila je manavrostlepa, če
tudi nuzlo, kajti padel je meg, nas
to nič ni oviralo, a pumo nebo z gozdi-
cami in polna luna, ob levici dexni
seste pa visijo smekrove veje polne

suega, onces pa poudina lunnin sovit
in odseva od sneženih tal. Neboškinin
possed, le pod nogami škripa; to je prvo
lep užitek. A mislil sem si na ubogov-
jake, nevezji kupijo, koliko grupa bo se, zato
pomagam, kar je v naših močeh, da dej-
šamov njih tundra polno delo.

Prišel je poziv na ženske, da plečejo iz
volne, kar je mogoče, po celim tugu se pri-
no dela, tudi v denarju smo zopet
pripelö. V gostovini glajal sem že čez 80%.
Tudi sem dal vojno posojilo v zveški čok
ki je vrniti leta 1920.

Vojaka v Srbiji napreduje, govorise,
da bodo z srbi do novega leta gostoi,
da bi le bilo. Na Poljskem je delovna
sueca mila, feldmaršal pl. Hindenburg
dobro sprema, v Galiciji ne moremo na-
preej, kakor bi radi. Tudi na francoskem
se ne gane skraj nič napreej!

Koboni za moške od 24 - 36 leta se na-
daljujejo, za H. Lemart so 15 decembra.
Kerkrat me nasdaja misel, da mogoče
še pride vsta na sne od 37 - 42 let
in med njimi sem tudi jaz; najbo,
udal sem se v sojo usodo. Kobonise že,
da bo mir, prepričajo že vsipo njem, kajti
vojaka je nekaj stvarnega.

30. november

Danes dobil sem v roke Kazenski akt
poštanja Tabijari zoper zupana Hen-
rika Sollag. Prizivno sodišče je sodbo
prvega sodnika potrdilo, kakor sem
slutil. Poštan je pač dosti sam zaključil,
ker se je, kakor sam prizna, o kakem
času, ki je bil rešen, smehljaj.

Dobil sem tudi Kazenski akt v zade-
vi Martina Polič, ki je že od 10. avgusta
v zaporu. Kasliški sem imel celo vrsto
puič navedenih od osumljenca; pom-
bil sem se popolnoma tej zadevi in
natančno posluševal. Spoznal sem
puič temu, da je bilo dosedanje postop-
panje v toliko pomankljivo, ker se
nobeden ni pravašal, kaj so prediskali
v dostični noči slisali, kje je bil
Polič tiste čase in ali ni izključeno
doznati, da bi bil tak očitno le kdo
drugi; in potem pade vse v vsoto-
špijonaža in vse.

Posrečilo se mi je, doznati kolutki,
na podlagi katerih sem prepričan,
da je Polič puič temu nedolžen; sem na-
doveden na izid; meni je zato, da
se dožene objektivna resnica in če

se dožene, da mi kupa, potem imam kot
Slovence zadovoljenje, ker bodo tako vsi vidni,
ki so kupa. Politi je to katoliko fingiral,
da bi nas kupa osumil. No, jaz
imam karuo sum, da je moge sto-
vilec iz njih veste.

Das pphödiges Momen gibt das Gruppau.

1. december

Kazensko postopanje proti nadučitelju
Jakobu Kopic se je popolnoma usta-
vilo. Iz celega osumniceja ni nastalo
nič, a kdo da nižu tomazaj, kar je su-
pustupel, ko so ga prosali dne 16/8 1914
na javnem kraju in pljuvali o njem
prijateljski brate.

Možil je to žbo, a žal puerpno, zato
jo je umaknil. Sicer pa je karuo njega
tedanji sovražnik, upokojeni davčni
sluga Jožef Kucsek sprejel sojo ka-
zen; pri okrožni sodnici v Mariboru
obsojen je bil v sled puegucika po
§ 302 K.z. na šest tednov strogega
zaprta.

Se bo še vse proučilo, Bog je nakn-
čen plačnik.

6. december

Dne 4. decembra dobil sem bejotjo, da je moja sestrična Marička v Celovcu zaključila dne 4. decembra 1914 zjutraj ob sedmih uri za vedno sč. Rešena bila je svojega trpljenja, saj bolečala je že dve leti; umrla je mirno in upena želja, da bi na zadnje ne trpela toliko, se je izpolnila. Njeno življenje bilo je napadno, če tudi je imelo svoje posebnosti. Kakor mi je moja mati vedela povedati, je imela upena mati - moja teta - perca razumeje z nekimi župnikom, katerega sad je bila Marička. Ke bi okolnost bila je nekaj posebnega, saj vedela je Marička, da nikdar ne sme reči, da je ta in ta uper sč. Pita je v družino zakonskih soklic, ki sta bila v Ameriki in sitam pričevala lepo premoženje, tako da sta si pred 40 leti poklavila v Celovcu Platzgasse št. 5. svojo hišo. Gospa Toklič bila je posebno blaga, finega čustvosauja in zlatega humusa. Kudo je priporočevala o svojih dogodkih v Ameriki, kako si je kot perca pridobila lepo premoženje. Tu v tej družini bila je Marička, zvesta služkinja, a ob

enemu kakor ud družine, če kot dijak za-
haval sem tja, vedno sem bil gostoljubno
sprejet in nisem nikdar odšel brez kak-
ga darila. Tu tako mi je gnostno posta-
gala tudi popuce, ko sem bil na uni-
verzini še popuce, ko sem bil že v služ-
bi. Hvaležem ostaneu ji za to vedno, saj
bila mi je velika dobrotnica.

— Ko sta umrla gospod in gospa
Šklič, ostala je v hiši sama. Tudi sem
zahajal v počitnicah tja, kjer sem na-
šel vedno gostoljubno sprejeto.

Pred dvema leti je začela bolhati.
Bila je samica, njena tika želja, da
bi se posočila z bratom gospodom
Škličem, se ni splohila.

Umrla je v starosti 65 let. Pohitel
sem v Celovec, da ji skrajem zadujo
Dast. Niko je ležala v Annabichl na
mrtvaškem odru, blede, a okusq
ustem bil je suhlyaj, kakor bi hotela
reči, rešena sem bolečin, vživam
mir, ki sem si ga želela.

Kobeden souobduktov ni bil pri po-
grebu, bil sem edini. Tajpa je bilo
dosti pancev, in quarant, katerim
je bila vedno prijazna in dobrotljiva.
Profesor Hutku, kateremu je bila

zvesta slaežnica v vsi hiši; rodil je
mrtvaški spucead. Položili so jo v hlad
ni grob, mislile so se molitve, zagumeli
je gruda za grudo na ufero Kusto,
bila je ločitev za vedno.

Kolaj poživela o tihem gosbu, a ufer
spominu živi, ostala mi kot blaga žena
sorodnica o hoaležnem spominu;
bila je zvesta slovečka, bila je ogorca
služkinja, bila je bogaboječa zenska,
ki je židela življenje, o katerem se
nisva več; da je ogorca. Spomin na
njo živi v srcu oseh, katerim je bila
dobrotnica, in ta spomin je krajec; budi
žilakka zemljica, našla je na srcu
svetu gstoost, po čemur je na tem
svetu krepnela - večno veselje.

---

7. december

V Celovcu, Maniboru videl sem vse
polno sojaštva. Pa je se nekaj kuka z fla-
lijami, tudi Komunisti namerava vde-
niti na Turke. Na Duko - Poljskem zopet
predlajajo zolnijene čete in so zavezle
dodg. Tudi v Lubiji naše čete krepko napre-
dujejo. Na Francoskem je mir. V Belgradu
je že upeljana avstrijska uprava.

---

8. december

Danes nastopil je na pošti proskrat
zopet prvojšni poštan Kadimira Fabiani.
Kadimira je to hudo kusp, kajti radi bi se
ga bili zgrebali, zato so insecuirali vse
pušti ujemu. S zdaj stoji zopet tu in ne
hote si moremo misliti glede župana
Sollag, ki je njegov največji sovražnik,
da si ne bojte misli: Alla Kupa ugnat
stip ulb ob: dia ugnat, dia gupat, dia mst
u ugnat ulb.

---

9. december

Pred nekaj dnevi dobil sem v uske sol
divizijskega sodišča v Gradcu kapuski
akt proti daosinu Polič. Kapus je od 11.
avgusta 1914, dne 3. oktobra bil je lokal-
ni ogled in zaslišavanje prič po major-
avolitorju Seeliger - meji izrazito
nemško nacionalnega avstroavstrijskega.
Danes dokončal sem zaslišavanje prič,
akt gre nazaj v Gradec, upam, da se
bodo odprle vse oči, da je pri arsta-
ciji igralo vse prej slabo kakor gola
objektivnost, vse daosina Polič mi
je kot sodniku postauska stvar, meni
je idejal resnica, in resnici sem hotel
sudi o tej zadevi priponagati do volje,
to je ogrišen naš poklic.

---

15. december

Danes bili so naborni črnoočiniki v sta-
nosti od 24 - 36 let za trg Št. Lenart. Od
24 jih je bilo potujenih 10, med njimi
celo gluhhi prič Bošnjak.

Ujuga je prišla vest, da so avstrijski
keleci dne 2. decembra zapustili Beograd
in seale zopet zapustiti, ker je prišla
previsi Libsa.

Dne 2. decembra je bil na poselje ju-
pana Sollaq cel trg v kastavah v poslav-
Genje zaspeša Beligrada dne 2. decembra.

16. december

Mazensko postopanje zoper nadučitelja
franca Kvažire, ki je bil zaradi sumničn-
ja hudodelstva oglezda je v Gradcu o za-
pomu, je po zaslišanju vse prič, dužavno
pravdišvo v Maniboru ustavilo, ker ni
nobenega proda za nadaljno zasledo-
vanje. Tedaj tudi tu ni bilo nič. Tudi
glede upegebega kolega, učitelja Kristl pri
St. Barbani zaradi istega delikta se je
postopanje ustavilo.

Danes sem zvedel, da se je obesil
bošič župan v Draavi, Martin Tomar-
žič. Tudi je to leto pravdo z občinno zara-
di nekoga srha, ki ga je sedus stesaval,
a um ga je občina hotela sedaj posekati,

Ker je stal na občinski svet. Toma-
žič brdil je, da je postal lastnik drevesa,
ker ga je kroz 40 let skraval. Prigo-
varjal sem mu na svojo pravo letno
druž; da naj sprejme porudbo občine,
ki mu hočejo prepustiti oreh v rabo
skem, da izjavi, da si ne lasti zemlje
pod orehom. Bled nasprotno pa
zastopnika Tomažič, dr. Gorisček-a
je Tomažič to porudbo odklonil,
ker je občina po mojem posredovanju
bila soljna skoviti, prava da kella je
naprej. Ugodil sem tožbenemu zahtev-
ku, ker sem smatral pri posredovanju
dokazano, a v II. instanci so se zahteva-
le še dalje prave in okrožna sodnija
je tožbo zavrnila edino v sled na-
pajno stiliziranega tožbenega zahtev-
ke. Hudoški so nastali na 1000 k.
Tomažič bil je ves potut, prvič se
mu je umir in se obesil. Ljudje so mi pra-
vili, da je večkrat se kesal, kaj me ni u-
bogat, ker vse to bi izostalo. - Kal mi je
za moja, ki je bil inteligenten, vester
moj in ki je vsem oblastem pri poslo-
vanju šel zadovoljno na uroke. Doživel
je dosti sovražstva od svojih sosedov, ni
bil več izvoljen za župana, in nazadnje
še izgubljena prava, vse to mu je ontra-
čilo um - Časten mu sponin!

17. december.

Obseparniku izgub is. 75. našel sem med
palinimi mojegá najaka Dr. Rudolfa Silau,
sodnika v Mannheim. Bil je zaveden
slovenec, blag prijatelj, izobstenu jurist.
Ka njim žaluje slovenski konotari,
žalostna vedbina, in nesesta!
Blag mu spomin!

---

18. december

Danes ponoči in sicer zjutraj ob treh pri-
šel je zadnji meseca avgusta zaprtih jet-
nikov Dabov in Polič nazaj. Postopajje
se je proti njemu zaradi osumnicega
hudo delstva sodništva ustavilo. O za-
dostneje mi je, da je bil na podlagi po me-
ni zaslišavnik prič izpuščen iz ječe. Ni mi
za osebo, kar izrecno poudarjam, a bilo
mi je na tem, da se dožene objektivna
resnica.

---

21. december

Dražnijemu god Sv. Tomaža. Misli me vedajo
daleč nazaj v preteklost, srečni čas, ko sem
bil še asistent v Celovcu. Kakor sem
že omenil, spoznal sem tedaj profesor-
ja Tomaža Schrey, ki je živel tedaj že v
pokoju. Bil je blaga duša, pravo krdujsko

sree. Bil je v soopji visoki statusu, kajti
bil je že čez 70 let, vedno vesel. Zato bil je v
našem klubu statusa, Dr. Krušelj in jaz
bila sva njegova opoda in tako smo
se še bolj seznanili. Kajni sestanki ob
sodah zvečer nam niso zadovoljvali,
zato smo se izven tega večera zbrali
še „aufentwlich“ in sicer pri Roku
blizu farne cerkve, in sicer po urad-
nih urah in tako so dobili ti sestanki
ime „na prava“. Tuhafeli so profesor
Tomaz, Dr. Krušelj, medicinski ura Lker,
sajnik družbe F. Kokara Josip Rozman,
kavarnik Josip Dobas in jaz. Bili
so veseli večeri, dosti dostipov smo
si vedeli povedati. Tri Roka bil
sem kot domač, zato sem imel tam
sudi soaj doktor pokus, ker sem
pač doživljal zame eden najlepših
večerov, ker mi je vodja koroških
Hovencev, odvetnik Dr. Broje prou-
dil bratovščino.

Tomaz, si olasi starček bil je duša
naših sestankov, on zbiral je mladi-
no okolisce kakor Roka soaja pivčaka.
Umrl je, ko sem bil že v H. Senarhu; ni
ga več in tudi ne družbe, a ne pozabem
mi ostane nanj spomin; za godovanje
najso mu povsodene se brstice!

22. december

Matilda Dajšp je vspešno pustila prej omenjeno sodbo naprnila puiziv. Dares puizel je akt nazaj, sodba je polujerna. Tu se pač izpolnilo: kdor drugim jamo koplje, sam vanj pade. Mislim, da se bo stem koncu unehalo s preganjanjem Slovencev, saj videti je, da so Nemci popolnoma mirni, ker so vsi slučajji doznali popolno nedolžnost Slovencev.

Čudno se mi le zdi, da so ravno ti Slovencei kakor poštar fabijani in solicitator Polič meri naprosto drugačnu. Poštar niti dosti govorniti ni hotel, ko sem se sešel z njim v uradu, Polič se pa niti pokazal ni na sodnici. Ojzota za to ne vem; jaz nisem kriv njih usode, če pa mislijo to ali ono o meni, me ne boli, zapomnil si bom to in hodil sojja pota kakor prej. Eno skušajo inam: hvaležnosti in rajti in tako bom tudi jaz v bodoče nastopal tako kakor oni pustili meni. Sicer sem pa po vseh teh burkih časih, ki sem jih srečno prestat, ^{normal} da je moje stališče kot Slovencev uradnih bilo pravo. Kaj sem sojji dolžnost stouil, odkrito rečem, preiskavo

Poljič vodil sem z osem interesom, da bi se dognala objektivna resnica, ker sem bil prepričan, da je Poljič bil nedolžen; ako pa sedaj, ko je v Rusiji svojih dnajih, niti ne pride blizu, da bi mu rekel, da me veseli, če je pušč, tako je tudi prav. Kadoščenje mi je, in to bodi geslo vsakemu uradniku, stouil sem svoj dolžnost.

---

23. december

Danes pridele davorn Poljič k meni in mi sporočil, kako se mu je godilo. Veselilo me je, da se je javil; zanimalo me je njegovo pripovedovanje. Postopanje auditorske zdelo se mi je pač čudno, iz pripovedovanja sem povzel, da je bilo postopanje proti Poljiču pač pristvarsko. Preiskava oddila se je v sušen, kjer bi se še dolgo ne moglo priti spari do dna, saj kolikor se tiče dogodka glede tatvine.

Litko mi piše iz Budimpešte, da tam bolan leži, a je že na potu okrevanja. Re- vez je dalec od svojih dnajih, nati mi piše žalostna pisma; solajim jo, da bo vse srečno minulo. Žalostni časi so, nek- obina potrost blaži se - žalostni boji.

---

24 december 1914.

Soeti večer! Kolikega pomena je pravi ta beseda! Sui večer je, kjer se zbira vse v znamenju min, ko ljubezen naprta jupe srca vseh, ko mine za ta čas so-kaštas!

Spominjam se lepih časov mladosti, če tudi sem žasel v bojui Kociči in nitem solet, kaj je bogastvo, a bil sem srečen; in o drugi sojih dragih bil sem posebno ta večer srečen! Spre-merilo se je marsikaj, nisval sem v soet, bovil sem se za svoj obstanek in ušel sem min, ovi lepi min, ki ga da le družinsko življenje! Ke par let sem, kak se nisj mali džboč je zavoda pomena božičnega drevesca, napuavili smo božično dre-so! Kako so se mi leketale veduovi ob svetlih lučicah in ob igračah; in tudi udfe družine in porli; vsi, vsi smo bili srečni, saj sladal je min in osreč je bila zadovoljnost.

Tudi letos smo prižgali božično drevo! Vse je bilo tako kakor drugo-krat; a pravega veselja ni bilo! Misli vsakega od nas, ki smo sta-

li okoli drevesca, šle so daleč naprej
ven na mokro polje, nafti dež in sleg
padata, kjer je tiseč in tiseč naših
velik bojakov, ki se bojuje za pravico.
Kre se mi je skučilo; saj koliko kupijo
neveži v miru, moki in gladi!
Temna noč se razprostira nad rji
mi, čepijo v strelskih jarkih in moki
udaja v rjih skromna stavopaja,
ki bodo ubogih kralu rjih grob.
Ne doviijo prouvi, ki bi vabili ljua
sto k združanju v cerkvi, - koprvi
pojejo svojo mrtvaško pesem, ne
se glasijo orgle, ne ubuano petje -
Krugle zvižgajo, granate in šrapneli
odarfajo in polagajo naše uboge
vojake k večnemu pokoju!

O slika, grozna, preumljiva!
Pa nemorem biti vesel!

Ko su poje stojno, zadonele so
orgle, mašnik zapel je z oziromim
glasom: Gloria in excelsis Deo et
in - terra pac hominibus bonae
voluntatis.

O pravičii Bog, daj, da se mes-
nici želja tisečevih, ki se puosijo,
daj mlia ljudem, daj pravici
veljavo, naj zasije zopet zvezda,

Ki se je pokazala nad Betlehemom,
ko se je rodil Kralj miru, in nositelj
kričanske ljubezni; daj pravica
Bog, da bi drugo leto zopet ogreval
srca oseh sacrosui mir.

1. januar 1915

Novo leto! Kako je bilo drugatē veselo?
čitalnica pripravila je vsako leto
silovstvo sečen in pušili smo skupaj;
ozbujali spomine in ko je odvila ura
dvojnajst, smo si veselo sledilo kake
želci eden drugemu srečno novo leto?
A letos! Bilo je vse mirno, kug je kakor
izumrl. Tu danes! Prejšnji seli svuazi,
a danes vse nesno; ni klicoo: krclo
novo leto, vseque mirno od bozje
službe domu.

Uradu bilo je drugokrat vse
svečano pri čestitaju, letos pa vse
mirno. Pa ni veselja, ni ugoditvaja,
rajna tudi ne more biti mogocē.

Uradni sluga Mikael Fischer je
stopil po 39 letnem uradovanju
v pokoj. Bil je kakor vsi drugi nem-
škega mišljenja, sicer je pa bil vesten

in je splošnoal svojo dolžnost, kakor so
um bile ravno domne duševne moči,
Kupil si je hišo v Radetovi, kjer starije
s svojo družino.

10 januar.

Bili smo zopet cuknat v St. Jurju!
Učitelj Keleznik prišel je na obisk, je že
korporat. Izvrstno mu pristopja dojaš
ki krog, videti je, da je v tem stari
srčeni. - Prepevali smo veselo pesni,
kaplan Kraumaršič je v izmedu iz-
branih besedah polni poetične lepote
naslaoljal prijateljstvo. Odgovoril sem
mu in se naslanjaj na rimске kla-
sike, sled česar je "Lirga" priponil,
da je slišal danes dva klasična govo-
ra. Bili smo veseli, srčeni, in srčeni
sacnutko v teh resnih časih potre-
buferno.

Draginja se popoljša, živila so postala
nezgodno draga, žol se prodaja
po 72 v, petuolej po 72 v, pšenična moka
po 86 v.

Kuupanja še ni, da bi bil mir; Lusi
silijo čez Karpatse na Ogusko, Bog ve, kaj
bo.

13 januar

Preteklo noč in vli suno velik strah. Ob 3/4 na svo se naenkval zbudim in slišim klic: gori. Ko dvignem zastok, zapazim pri sosedu francoski dimnik ognj. Samega strahu padel sem na postelj nazaj. Ko je minul prvi strah, bila je moja prva misel, rešiti naj najprejše reči. Spravil sem ose dokumente in druge spominne skupaj s kovčeg, da stem v skrajni sili zbežim na varno. Moj fant se je v sled šuma na cesti zbudil, vzel sem, naj ga oblečejo, da nismo bežati pripuoljeni.

Plamen švigal je že izpa žurne nove hiše, ki stoji nasproti naši na ovi strani ceste. Mislil sem, da se razširi ognj na vsak način dalje. Oblekel sem se in šel na pogled. Gorelo je gospodansko poslopje. K najprejji svetli ni bilo oblada in po steklah je bil sneg. Požarni brambosci so pridno gasili in omejili ognj na gospodansko poslopje. Tako se je razvijanje po-

leglo in šel sem ob ~~spolštirih~~ zjutraj
zopet domu. Moja žena sedel je še ved-
no oblečen v postelji in se pel:

O koprivnik, o koprivnik

Sp dub labnu doj po pfo'u.

Pač razlika, gura naj razburjenje in
strah, tu pa stobitka nevednost
in mir srea.

Vlegel sem se z trudno glavo, span-
ja ni bilo dosti.

Danes dopoldne gopali so svojni-
ki fanega Dimnik, ker je na sunu
da je zažgal. Ke pred letom pogodla
mu je v Kamarkovi lesena uta, leta
1884, hoo sezidana hiša. Pred leti
našlivo v sosedovem hlevu kovec
svete. Ne se okoliščine dale so
povod, da so svojniki osmuljena
ustimala. Kriudo kaj, kaj bo
preiskava doznala, se še ne ve.

V obče se med ljudstvom govorilo,
da bo pri Dimniku enkrat govelo,
v koliko so spriavice te govorice, ne
morem presojati. Dimnik je svec
dostikrat kaznosar; s svojim pob-
ljinim sinom imel je večkrat prepri-
pi mu je že prej večkrat seital, da
je oče zažgal.

15 januar.

Beloski pomočnik francoske Legacije pri
Kapitanu Heiter v St. Lenartu je danes
popoldne prvaal brez vsakega po-
soda koncipijenta Dr. Zovičem, defan-
ko Loskovec z "Sub, stovski pes". Zvečer
napadel je solicitatona Dausuina
Polič defansko, da je ta zbežal v
pusdajalno moje ferre. Privel sem
navno s spuchoda, ko zapazim
franca Lešnik pred našo hišo, ki
se je grozil: čakaj ti Polič. Le- stem
šel sem iz pusdajalne ven, a takoj
ga je napadel Lešnik, da sem mo-
kal poseči omes. Poslal sem po
srožnika, ob enem sem šel k
mojstam in ga opoznil, da naj
sojega pomočnika pokliče domu.
Taka mi storil nič. Privel je srož-
nik stražuršter dukef Kelej in
sem temu povedal vse, ker sem
smatral v cellem postopanju
dan puequeček po § 302 k.z., ker
je v enomer prvaal: Serbischer
Hund, Sub, kaj še iščeš tu, vse sebe
mocham poklati.

Srožnik ga je aretiral in odve-

del v zapor. Pri tej priliki je Lešnik razbil
ose v celici, da je izgledalo, kakor bi gos-
podarili Rusi. Haslišan v predmetu
in poprašan, zakaj je napadel imeno-
vana, rekel je, da vsled tega, ker so
"sabski bratci." Še v zaporu je prutil,
da bo Poliču nekaj storil.

Vidi se iz eelega, da je bil nekdoaj
nahujšan in da v slepi stvarsti iz-
všuje to, kar so drugi nahujkali.

Polič napravil je osovbo glede eelega
naonauja ni se skliceval tudi na kot-
vino skoujeno v pisarni dr. Gouiočeka,
glede kakere je bil on v zaporu. Ke te-
kom puciskave, ki sem jo vodil deloma
tudi jaz proti Poliču, vzbudil se mi
je srce, da mi izključevo, da bi ne
bil kdo Heiterjevih uslužbencev
v zvezi s to takvino. Tu mi slom, da
se ne motim. Po prvem slomu našli
so se sledovi iz smeri Heiterjevega
vsta; razmere so temu uslužbencem
glede prastona bile prave, tudi
je vedel vafence Flaj, kje je devak.
Kujizica, ki je bila v pisarni, našla
se je na enkrat baje v Poličevem
stanovanju, ker jo je Flaj našel
na oknu neko jutro, ko je prišel

ženlje. Vse to so okolnosti, ki dajo misli-
like.

Uroči od 18 na 19. julija 1914, ko sem
bil na dopustu v Celovcu, je nekdo
v hiški v sadovnjaku pokugal
razglednice, ki so bile nabite na
skupni in jih deloma odnesel, pri
tem dobral klopi in mi go in odšel
skraj vst v smeri proti cerkvi.
Postopanje je bilo ustavljeno. A se-
daj sem ta akt priklupil aktu
proti francu šerif, ker se mi mi-
no zdi, da je ta stonilec, ker ne
že od poletja ne pozdravlja več
in kaže cel njegov značaj, da je za
to delo mojen, ko drugi nimajo
da, ni to stoniti, ker nimam nobe
nega sovražnika.

Radoveden sem na izid preisk-
ne.

---

19. januar

Prišel je oklic, da morajo vsi, ki
so bili od črnosojnikov v stanosti
od 24-36. leta meseca decembra
1914 poklicani, v kolikor je ni so bili
dne 16. januarja poklicani, iti t. o. j.

15. svečana K. vojakom.

Na Poljskem se boj nadaljuje, Nemci nameravajo zaobjeti Varšavo. V Karpatih se tudi boj nadaljuje. Iz svojega bojišča mi nobelih odzivov nisem prejel.

Kritični je obraz, kako bo splival na vojne operacije, mi je še neznan. Sliši se že, da nalezljive bolezni razsajajo povsod in da je marogastilegar že v St. Lovrencu v slov. gošč.

---

26. januar

Prisel je razglas, da morajo vsi iz letnika 1891, v kolikor niso bili že prej poklicani in nadalje iz letnika 1895 in 1896 K. naborn. Prihodnjih pride sedaj vstaja že na nas do 42 leta.

Razširjajo se že vesti o ničovnih pogojih. Koliko je na tem kesnice, se mi ni prišlo v javnost. Hverpenijo gotovo že vsi po njem.

Kritična je huda zima, je skoraj osem dnuj sneži; mislim na ubogo vojak, ki lupijo stlačno muko ob takem vremenu. Kaka odločitev v Karpatih še ni padla.

---

6 februar

Danes sprejel sem pismo, v katerem
se mi napiše sva sva moja sestra Bar-
bara Kocur v Ketrinju. Umrla je
1. avgusta 1915 na pljučnici in bila
pokopana s sestro v Zakamnu;
Reva ni imela zelo svoje življenje
nič dobrega. Bila je poročena z Lubom
Kocur iz Boosa; bila je v službi pri gospo-
dini v Ketrinju in kot taka oskr-
bovala leta in leta vilo Gorjanih.
Eja zahajal sem kot dijak in prebil
tam lepe, vesele ure. Ko je gospoda
konec prodala vilo nekemu trgovcu
v Celovcu, ostala jima je pravica
stanovanja v dobri hiši. Pala se
je za svojo bodavost in, mi to bo-
japer izkazila mesec julija 1914,
ko so se videla v Celovcu gospod-
kva. Reva je sedaj rešena trpljen-
ja! Bila je blaga, pošerna, slovenska
žena, pravična in zvesta svojemu
gospodstvu! Naj ji bo vedno blag
spomin! Poiva v hladni zemlji
blizu kraja, kjer se je rodil Kocur
Gorjan, in zato se mi je ta kraj še
bolj smilil.

---

9 februar

Moj brat Miško piše mi, da je sedaj v
Velikovecu; kam od kam obkrože, še
ne ve. Sedaj je popolnoma zdrav.

24. februar

Dan b. Matija je! Spominjam se na
mojega prijatelja vojaka Matija
Dere. Niga več med žbivimi; dne 7/5 14
zatisnil je v dholici za veliko več.
Ni bil srečen v svojem poklicu, du-
hovniški stan ga ni veselil, bil bi
rad mediciner, a vedstva so mu
manjkala. Kato je bil žalosten in iskral
žal v demonu alkoholu tolažbo.

Bil je nadanjen, bistre glave, imel
je tudi naddarjnost za pisateljstvo.
Je, žal, ni bilo kiste zdrave podlage,
da bi svoje talente izkoristil. Le
tam, kjer je pravi poklic, tam je ve-
selje do dela, tam je najlepša harmoni-
nja duševnih in telesnih moči!

Spasaj živno dragi Matija
tam v nemškem St. Vidu; ne misli
bi si, da bo našel Ti tam svoj več-
ni mir, kjer sem jaz kot askulant
in adjunkt užival srečne, solne
dneve mladosti! Hape, pišamima!

27. február

Danes razglasila se je cesarska odred-
ba, da se vsi popis nemožine celega
žita, ki ga ima vsak posestnik. Sko-
likor ga vsak posameznik ne potrebu-
je, ga mora imeti pripravljenega, da
ga da dejavi proti primernemu od-
plačilu.

---

1. tveča

Danes prinesli so časniki vest, da mora
jo vsi črnovojniki od leta 1873 do 1877,
ki nekdanj pri naboru niso bili sposobni
za sposobne, iti k naborem, ki se vsi-
jo od 6/4 - 6/5 75. Tedaj sem med temi
srečnimi tudi jaz. Bil sem priprav-
ljen, da pride do tega, zato se nisem
posebno razburil. V toku vojne ga časa
sem itak doživel dosti razburljivih
dogodkov, zato hočem varovati svoje
živce, kolikor mogu. Kakor je na-
menjeno; fiat voluntas Tua, domine!

---

2. tveča

Listi prišli so danes na prvih stra-
neh skoro do cela prazni. Cenura -
samo napis, Galien - se ni čel.

Ta negeto osti se bolj razbunja duhove.
Nič dobrega se ne sliki.

Popisovanje misijne žita se je končalo. Bilo je vse mirno. Pač je bilo kakor je ženski, a predstavljajo si vse v kužni luči, kakor je v mesnici. Toliko, kolikor bo vsekakor zase, ostane vsakemu, sila se ne bo godila nobenemu.

3. marec.

Na večer zakrosila je vest, da je dala Khalifa naši družini - ultimatum. To se vidi zvestoba - zadružniška. Bomro oddeli, kaj je resnice na tem. Danes bili so v Manibon naborni za letni ke 1891-1895. od 304 potrdili jih ni so le 27. To škvalo govorni dosti ja smo ga resni položaj.

Videl sem ljubo; govorila sova kakor nekodaj; bila je istega temperamenta kakor nekodaj; vesela, željna zabave. Rekla je, da gre v Manibon - ranjenega brata pričakovat. Brez mi je bilo razbujeno, mislil sem na lepe dni, nek da sem vensual in ljubil, - danes poslušam in - pozabim in mislim.

Heuska le vama nas
veduo lokaso.

Poslovit sem se; bil sem ves čas zamis-
ljen, saj težko je, pozabiti, kak je nav-
dajalo nekdanj človeško srce s čutnim
gubezni - čiste, greee.

Šel sem domu! Moj fantek mi pri-
de naproti; me objame in pravi: atek,
k meini sedi.

Sklenil je pred podobo stonade
ževane sope nedolžne ročice in
misli: Atka, zu Haus bleiben.

Da, srček, pravo imas, tu je moj
dom, moje peselje, in pozabil sem
celo razburjenje, pozabil na prvi po-
gled, kjer sem nekdanj iskal peselje
do sveta.

Domu ostani - to velja mojemu
sem! Tu je tvoja srčca!

---

26. sušee

Lesni časi prihajajo. K bojišču se slivijo
le bolj žalostna poročila. Trdnjava
Przemysl je padla, večinoma sled
tega, ker ni bilo dosti živil.

v Karpatih bife se lput boji in ee se
posveci Rusom puniti na Ogusko, suo
zgubljeni.

Moji brat je tudi v Galiciji, zadnje poročilo
je iz Radovnice z dne 15/3 18.

Nabore za letnik 1896 se je vršil. Pokr-
jeni so bili skoraj vsi.

Dne 3. majnika je pa nabore H.
Lenartu za nas od 37-42 leta.

Danes bili so nabore za konje. Tudi
konj so dosti opeli, ljudje kar najo,
kako bodo obdelovali polja, ko ni
ljudij in ne živine.

Draginja tudi nastaja. Po mestih
slane 1kg teletine 4k. na dunaju
govedine 6k. Sliši se celo, da bodo
mesarji smeli le dvakrat na te-
den prodajati meso, ker primanj-
kuje živine.

Skatou gledamo v bodočnost.
Na sodniji je pa dela dovolj. Ljudje
se tožijo kakor prej, tako da imam
dela čez glavo.

Popoljšajo se katastre, posebno
v fani Sv. Antona, a takou se ne
more priti na sled. Posledica je
to sled pomajkanja živil.

Žemlje so zgornje, namesto njih se pe-
čejo: Kriegssammel, ki so črne kakor
novadri domaci kruh. Mi pečemo
spleh le doma kruh iz prinesli koru-
ne, ječmeneve in ržene moke.

31. marca.

Bil sem v Gradcu. Šel sem k zobravniku prof. Dr. Scholz. Srce mi je postalo nemirno. Kledar mi je po nataničnem paciskovanju dobral, da nimam srčne napake, pač pa srce ni popolnoma zdravo.

Vesti z bojišča so nejasna, koliko se ve, da se bife odločil za boj v Karpatih. Če se poveči, ustaviti Rube, je dobro, če ne, se usujejo kakor toča po Ogrski in opustošena je vsa dežela.

Slišijo se na glavnih vestih, kaže ni več pravega navdušenja. Govorice, da dosti vpliva nemški cesar, da ni vojne konec.

Bliža se Velikonoči. Kz prižurice se je opraviilo, da se ne sme peči čisto pšenični kruh, ampak le 50%. Ljudem to slabo tolmači. Ni novega veselja, je vse, kakor bi izumrlo.

Hotel sem danes kubo. Šla je na počitnice v Slov. Gradec. Bila je izborne volje, okusno oblečena, izlic žarelo ji je veselje. Spomnilo se mi je srce, poslovil sem se hitro; saj sila prouinov bi me skoraj oma-

mila. Bil sem v uradu razpisiljen, moral sem dati Kruacu slovo atkoma in iti v passto nauauo, da pozabim in se razvednim neka obožnost se me je prišla, srec mi bife nemirno. Kakaj nam je dan spornim, da kupimo pri misli na nekdanje lepe dni - kar je bilo - ne more bitivce in so je - boles.

Mogoče se motim, kar govorijo ljudje o njej, zdi se mi tako odkrito srčna, zupno govorim z menoj in vidi se, da tudi njej ni zgornil spornim na me. Keci me kajna sila K njej, nekaj nimut v njeni družbi - pozabljen cel svet - slovo - kupica žalosti. Kaj bo iz tega, Kpe najdem nit?

Hitel sem K svojemu srčeku, ki je sedel ob oknu in se igral. Objel me je in Keci to stiskal K sebi, poljubljal na lice in igral v mojih lasih.

Kazovalo je večerico, ožek mi pravi: atek molit, in molila sva oba. On, ker je vedel, da mora ob go- neupu moliti - jaz pa, da najdem svoj nit.

4 april

Velikanoš! Koliko veselja vsebuje to
ime za celi svet. Kako se vrak udreveli
veseloga praprička, ki ob enem po-
menja vstajenje narave k nove-
ni žolferiji!

A letos? Žoonijo prouoi, a ostožno,
mašnik zapel je alclujo, a ne dobi
veselo, na ksuu solgo vsiliko, kakor
bi bila maša za mitovini z osto-
nim, na miserec spominja jova
glazur.

ker dan je; v nauai nič, a pos-
rod čexni obrazi; kakšno veselje
je; ne pokajo krpiti nagromlja joi
veselje, nično je vse, a tam v
kauptid grovijo koprvi, da se
skaceva hrib in dol in pojejo mit
vaško alclujo k večnemu span-
ju za mašnik katerega junačka.
Kusna slika, do jka, ki mi-
čiš vsa sveta čitka.

Spominjam se vsakega vraka
mirko! kani prišel je vesel iz Lub-
ljane, tudi mati iz koroške me-
je obiskala in bilismo vsi sku-
paj in v gado osjnost mi je

bilo, da smo bili tako skupaj kakor
nekdaj. Šli smo v H. firm, se poljali k
h. Barbani in veselje je odsevalo z
našega lica.

A danes! Moj brat mi piše z dne
24. junija, da je v strelnem jašku
daleč v Belosini! Levež, si pač ni
mislil, na to spremenitvo.

Ni nikjer videti veselih obrazov,
sarkastičnega, saj sarkazma
koga, ni bi ga danes rad imel doma,
a daleč je od tod.

Kud boje se bife v Karpatih, bati
se je, da Rusi posrejo na ogrsko
in potem greje nam. Tudi od Ita-
lije slišijo se glasovi, da se je raz-
meje zopet poostriilo. Pa je Itali-
jani zatke vajo svet do sod.

Boque, kako bo prihoduja
velika noc, propenice po niini
je občno, saj primanjkuje že ži-
voja; nič več ni videti belega
kruha, pomešan je do 50% z drugo
moko, tudi jajca barvati je pre-
povedano. Kupil je za letos pravi
zračaj vročnega paprika.

16. april.

Vzadevi dne 15. januarja 1915 zapritega
francosa Leinik došel mi je akt, v ka-
terem napdem, da so ga zdelo uiki
spopadli za uorega in se je orled
tega kot obič uedaneu interuiral
v uoušnici. Kot zaruinuo je le
quodenuo uueufe, ki jaxuo ozi-
gosa narkop uueuo puoti sloacu
cem ob čaxu izbruba uofue. Podla-
jam kozolebni del uueufe, ki sta
ga podala psihijatra Dr. Kubitner in
Here. Kosd se glasi:

Die sogenannten Flegeljahre können
bei kulturell u. geistig tiefstehenden
Menschen nur umso leichter zur Ausar-
tung, wenn schwache Affekte oder
erschütternde Ereignisse das Gemüt
heftig erregen.

Die Burichen fühlen sich dann
als tatkräftige Männer u. glauben
berufen zu sein als Verkämpfer
und Helden sich herauszuuüen.
Gewöhnlich kommt es dabei nur
zu brutalen Gewalttaten und kaum
je zu einem Dienste für die gute
Sache.

Dass der begründete Hass gegen die
Serben die Leidenschaften nicht zu sehr
entfesselt hat, war bequieflieh und
infolge dessen erklärt, es sich auch, dass
so manchen rohe Geselle mit Wollust
die Gelegenheit ergriffen hat, um den
in seinem Inneren aufgestapelten
brutalen Gefühlen und Trieben eine
erstrebte Entladung schaffen zu können.
Bei einer solchen Betätigung fühlen
sich die unreifen Hinglinge in ihrem
Selbstbewusstsein gehoben und versetzen
sich zumal bei alkoholischer Begeist-
erung gleich in eine so sinnlose
Wut, dass sie vor nichts zurückkre-
cken, und wild toben, bis sie endlich
unter der äußeren Gewalt erschöpft,
zusammenbrechen.

So geschah es auch bei Franz Lesník,
der die Serbenfreundlichkeit vernichten
wollte und als man ihn dann hin-
derte, sofort wutschraubend ex-
ecidierte. . . . .

Čelibi, da bito čitali osi tisti; ki
so pui izbruhu vojne tako besueli
proti Slovincem, čitali bi vojo-ovredbo.

---

17 apríl.

Kraonostne kapuce postajajo ostro
vojne slabe. Kot uvidnik vem, da
so ženske nequeste mojem, ki se
bojujejo za domovino. Kapuceljajo
denar z drugimi in se odajajo ve-
selju; pač žalostna slika, in raz-
stavanje za moja, ki pride domu
in najde mogete otuoka, ki mu
ni oče. Delujem kot izvevporu
sodnik, da ženske ostro grajam
in jim zapustim, da si imajo
pripravititi hude posledice.

V St. Lenartu se tudi že izda-
jajo karte za moko. Kolcu nimam
moke, dobi od župnika po-
rodilo, da sme toliko in toliko,
navadno 1 kg. si kupiti pri
trgovcu.

V uradu imamo vedno do-
volj dela. Kapuce oddelk ni na-
pravil do volj porla. Ljudje se to-
žijo kakor nekda in kratijo krat
ni čas, ki bi ga lahko drugje po-
rabili. Predočujem to ljudstvu,
a je vse zastoj.

Kako pa sem neusmiljen pri iztir-
janju stusškov. Tudi najbolj ob-
čutijo svoje nemno početje.

Kvalifikacija je zame tudi letos
opracena le z: gud. Četudi me je sod-
ni prestojnik popisal pod sod
z: seke gud. Konečni rezultat je:
dobro. Tudi dobro, kabeant sibi,
sem pa Slovence, jaz pa delam
daje kakor prej, a zgliso mi se-
selje do zampauja in pravice in
da bi stmel po kaj ošjem, saj vem,
da ne pridem kvišku - Slovence.

---

19. april

Časniki prinesli so vest, da se glasovi
cesarske odredbe razširi obseg črnovojni-
ke službe na leta od 18 - 50 in sicer
tako, da morajo črnovojniki do 42 leta
še v ogonj, drugi do 50 leta pa, če je to
treba. To treba bo! Ljudstvo je zbegano,
osakemu se vidi strah na obrazu. Moj-
nik je skoraj ni nič več, po polju so
sabile ženske, ki obdelujejo polje. Tu iz
bojišča se ne slišijo prav nič beseli
glasovi.

Danes sem slisal celo vest, da so namet-
nika štajerske dežele, grofa Clary napad-
li, ker primanjkuje živca.

Slisal sem proskrat kukavico! Sedem-
krat mi je zapela! Kako sem nekodaj po-
zdravil vesel tvoj glas, saj koliko veslja
pomeni ta kliv! A danes misli moje so
pri ovih, ki se borijo prva na bojnem
polju; se bojujejo, padajo, umirajo
in kukavica jim poje ne sponilek
življenja - poje jim nrtvaško pesem.
Ali bi naj bil clocek se vesel?

---

27. april

Poštár Vladimir Fabiani postal je nad-
poštár v Heiz. Dobil je položenje od ukra-
in svoje oblasti zato, kar je bil peč
osled fanatikna lukajskih kuzavov,
njih na čelu župan Dolag.

Bil je Fabiani prepričan Slovencem,
in to je bilo Nemcem že davno kni
v peti. Tako so se hoteli maščevati
nad njim. Ali se jim bo posrečilo
spraviti Nemca sem, se ne ve, a
delali bodo nato.

---

1 maj.

Krasno vreme je že nekaj dni. Karava se kar vidno ozbuja, vse je že zeleno, in sadje začelo je karavno sesti kakovbužno kakor se niemu sprazoval tukaj. Selina se kaže izbornu, ljudje si obelajo bogato žetev.

A drugate ni videli veselja. Običajne godbe jutraj ni bilo. Vraj vse veselice so preproskodane. Nično tih je vse, pač velik končnost z bujnim življenjem v manasi.

Kralja je nerinca, goosice, da je dovti naših vojakov odšlo na mejo in da v celo zahodli že strelne jantke. To je naš zavestnik! Kasluži, da bi bil kerem kakor magajivi otrok!

Nič me ne veseli, kaj lepa manava, ko pa skub navdaja vse. Če izgubim vojna z Fhalijo, monamo diosi; všeč je lepo. bojevati se in umreti za domovino, a ločitev od mojih dragih, posebno sinčeka, ki še sedaj celo voloka, bila bi mi neprosna, ker bi sendar ni mogel misliti, da mogote nikolancu vidi sospega sveta vse!

2 maj!

Nekoliko razburjen sem! Na misel mi hodi
prihodnji dan, ko se odloči, ali ostane
civilist ali bom rekent. Kot ked sem se
sojenu sinčeku, ki je sedel po muinem
kašlju boljše volje pri oknu in gledal na
mimogredove ljudi. Sklonil se je s soji
mi nežnimi ličicami k meni, držec v obeh
rokah harmoniko in natezaje jo mi pra-
vi: Atok, zapoj!

Na krajinskem - koroskem
če ajda zori, že ajda zori,
moje dekle jo žanje, jo glavca boli
Da zares.

Tu zapel sem z njim in pozabil kre-
vitek na vse bridkosti.

Šel sem na pošto! Dobil sem šopek
od upe - ljube. Svarnice - moje ljubljence
in narcisa in zelenje - to je bil okrasek,
lepo povezan s srebrno nitjo. Podari-
la mi ga je v spomin na jutrajšni dan
s matriki, odkritostimi mi beseda-
mi. Sijer sem bil, saj sedel sem, da
se prada ljubezen kaže v kremitkih,
ko je žalost na vrhuncu, in ta ljubezen
je prava.

Loči naju vez, ki sem jo sklenil

pred štirinajstimi leti - pred saetom, a sree
ne najde miru. Bodi tako ali tako, mo-
gote se varati v svoji sodbi, ki sem jo
na drugem mestu izrekel, a sva vem,
da se svetlice mi poslance niso lagale.
bile so znane ljubezni - spominna na
lepe dni - in ta spomin mi naj
ostane čist.

Še enkrat sem se čutil kakor nekda,
še enkrat tako kakor v maju - mla-
dosti, ko me niso vezale nobene
spone.

Videl sem jo isti popoldan pri
Trojici. Sedela sva skupaj, se ljubko
pogovarjala, bili so sicer drugi zvonci,
a sree je do sree grozilo in v oči
sijal je tisti sijaj kakor nekda - od-
se spominna na lepe - sree
dni.

Poslovil sem se, hitel dom, a malo
sem spal, misli moje bile so daleč-
daleč - v dobi mladosti - prostosti!

3 maj.

Kapocil je dan odločilnega tre-
nutka. Vstal sem zgodaj, a bil sem
miren. Bol sivečka ozel sem slovo,
žena me je s skrbnim obrazom
blagoslovila - šel sem na nabor.

Krajncova hišnika poslala mi je lep šopek
nagelčkov za današnji dan, nameni je,
da sem Krajncovi hiši mil gost. Veselila
me je ta pozornost - šel sem v radoščen
po krugu gor in dol. Ljudstva bilo je
že vse polno - videti so bili možki - a
le starejši in osam v družbi soje že-
ne. S brskanja ni bilo - le resni obra-
zi

Pri Lublu je bila Komisija. Kar
je nas inteligence, prišli smo takoj
na vrsto. Prvi bil je kaplan Krau-
šič, ki je bil takoj odslopljen.

Ta njim prišel sem jaz. Misli sem
si, da mi ne more kaj pomagati, če
se izgovarjam na moje srce. V
rubriki glede zadnjega novora je
stalo zapisano: Waffenuntauglich
ob allgemeiner Körperschwäche und
Kropf.

Če se to ni nič zaleglo. Srce je
bilo zdravo in vse druge napake
so zgornje. Rekli so: Der schönste
Mann - wie ein Adonis.

Ku rekla je Komisija: Geeignet-
warten Sie auf die Beerdigung.

Kedel sem stem sojo obsodbo,

sedaj sem vojak - v 39 letu svoje starosti.

Šil sem gotov. Čakal sem na prisega. gledal sem na druge, a nič mi se veselo korakali v duovano - spodaj na doovišću so se poslaskali od svojih žen - otrok - nazaj gredle so prihajali s solzami v očeh in bila je luga na obrazu oseh. Ni vriskanja - nič poloma - vse mirno sočeno - resno.

Kakor je minul - od 240 moških lenarškega okraja bilo je poklecnih 199. Povzeli so vse, kdor ni bil oči-viden poklecnec.

Tu nastopili smo na doovišću v četrkih vrstah - neki podčastnik nam je v slovenskem jeziku prebral vse članke, ki se tičejo prestopkov in nato smo dvignili tri prste desne roke in prisegli. Tu ko je bila izgovorjena zadnja beseda: To je tako gotovo - kakor naj mi Bog pomaga - Sreči - bila je grobna tišina - bilo je, kakor bi stali ob odprtem grobu, kamor smo položili najljubšega prijatelja - soodnika - in

Kjer smo zmolili zadnjo molitev. Le-
ko je uolal Štupica - žalosten - žalli-
cal: Kivijo Aostrija - so se nekteri
odzvali - a mi šlo od srca - bili so
zumlkli glasovi.

Madenciška moč - veselje do boje-
panja, do navdušenja - se je le do go-
tobe meje - čez to mejo je preudar-
jenost - resnost, misel na bodoč-
nost - na lastni dom.

Prišla je godba, zaigrala veselo
Koračnico in tako je marsikateremu
za trenutek posušila solzo, a v srca
je ostala bolečina.

Prišel sem domu - žena me je
navidežno veselo sprejela, a vide-
ti je bilo, da ji je jako težko. Moj sin-
ček me je ljubko pogledal, se me
oklevil ni stiskal k sebi kakor bi
vedel, da mu ne hočejo odloziti.

Tedaj sem sojak - nov pojav - novo
življenje. Dne 15. majnika imajo
osi nastopiti službo - jaz sem pro-
čim zaradi moje službe, a bog ve,
kako dolgo - če postane situacija
kerna, pustiti bom moral pero in

se učiti sukati sabljico.

Gotiknilo je na večer vse, le tu in tam še trava kak vinjen moč-dru-
gacé vse tiho - a dom v kočah po
slovenskih goricah se pucliva dosti
solz - je dosti tuje.

---

4. maj

Danes prišel je časnik, "Tagespost"
vest, da se vsi v dobi od 25/5 - 15/6
novi naborniki za črnovojniške od
leta 1878 - 1894, ki pri nabornih v je-
seni niso bili pokrjeni. Ta vest povzo-
čila je dosti razburjenja, najmanj-
kateri se je že zapibal o sladki sanji,
da je prost za vedno.

---

6. maj

Spomladansko solnce nam obeta lepša
sijati. Večraj večer došla je novica, da
dostrijsko-oguske čete skupno z nemšč-
ni v karpatskih oz. obdunajecu hudo
nalepli Duxe. Ujetih je 156.000, 25.000
konjev, okoli 270 avtomobilov, 489
strojnih pušk in 430 topov po

je oplemenjenih poleg ogramnega drugega
gradiva.

Vrue me veseli ta praga, Bog
daj, da bi bila odločilna; saj se kre-
peni po mihi. Naši živeci so napeti
do skrajnosti. Tve bi se ne bilo nič, gle
de živeja bi se že previli do julija, to
da najhujše je sedaj, ko bi morali
sediti odraški možki v vojsko, veči-
no ma gospodarji. Slital sem očē-
raj mnogo judičke nauja, od mami-
matere hiše mora iti gospodar, ki za-
pusti edino ženo zokusei, ne da bi imel
drugih delovskih močij; obupanje
se jih hoče polastiti, saj vedo, da
mora gospodarstvo razpasti in
vsakemu je ljub dom - domacē ognjišče.

Kako pa dojde ta novica tem bolj
vesela, da prouči dušove, doique up
in mogōē porpēti kralu mir.
Saj dovolj je močerja!

Kot rekut sem dal prouira zobesiti
esavsko in itajevsko zastavo že na
ose gospodaj, mojem ogledu sledili
so drugi. Bog daj, da bi nam oquan-
jale zastave kralu - mir.
